

MOZAIKA

PIONÝR

TÉMA MĚSÍCE: ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI

2 – ŘÍJEN 2020

ZÁŘIOVÁ SETKÁNÍ VEDOUČÍCH

O víkendu 11. až 13. září se konala hned dvě krajská setkání pionýrských vedoucích – z Prahy a Jihomoravského kraje.

PRAŽÁCI SE SEŠLI VE SLOUPU

Na táborové základně Medvědní u Sloupu v Čechách se sešlo na 60 pražských pionýrských vedoucích. Večer se nesl v duchu utužování meziskupinových vztahů. V sobotu účastníky čekal program od Prázdninové školy Lipnice zaměřený na zážitkové vzdělávání, a večer příjemný oheň s hudbou. Nedělní dopoledne už bylo na libovůli účastníků, a tak mnozí odjžděli později, protože si po předešlé přátelské noci rádi přispali.

Radovan

JIHOMORAVŠTÍ VEDOUČÍ SE SETKALI VE VEVERSKÉ BÍTÝŠCE

Na sedm desítek vedoucích a instruktorů napříč oddíly jihomoravského Pionýra se zúčastnilo tradiční vzdělávací akce Setkání pionýrských pracovníků. Akci v pátek zahájili vedoucí Sněmem náčelníků SPTO, při kterém se hodnotily uplynulé letní akce a plánovalo se, jak budou vypadat společné soutěže pro následující školní rok. Sobota pak tradičně patřila workshopům a dílnám, které si každý mohl zvolit dle své libosti. Velkým lákadlem bylo například vyrábění dřevěné lžičky či workshop práce s hlasem, zajímavé byly ovšem také mnohé diskuze, například o tom, jak vést poradu nebo jak připravovat a uvádět hry. Nabížený den završila skvělá večere připravená týmem vzdělávacího kurzu Gastrochef a velký večerní pubquiz, u kterého jsme se všichni pobavili a zjistili spoustu zajímavých informací. Akce se opět vydařila a vedoucí a instruktoři tak v neděli odjžděli s úsměvem a nadšením do dalších aktivit ve svých oddílech.

Tírís

CO PŘINESE ŘÍJEN?

Letní prázdniny jsou ještě v živé paměti a přitom se toho od nich už tolik stalo. Děti se vrátily do školních lavic i do našich kluboven a všechno vypadalo docela nadějně. Následně proběhlo několik vln postupně se zpřísňujících korona-opatření a v době vydání této Mozaiky asi nikdo neví, jak to bude vypadat třeba za dva týdny. Během září se nicméně konalo i několik akcí, o kterých se dočtete jak v tomhle, tak i v příštím vydání. Co vám, čtenářům, říjnová Mozaika nabízí?

V části Zprávy a informace se dozvíte, jak probíhala Pionýrská apatyka, najdete tu aktuální termíny k Pionýrskému Sedmikvítku nebo například aktualitu z projektu Zlepšovadlo. Následuje část Náměty pro vedoucí, která přináší pokračování Průvodce oddílového vedoucího, nabízí Drobné hry pro oddíl, inspiraci pro oddílové půjčovny, další díl povídaní o environmentální výchově nebo třeba o stereotypech.

Tématem měsíce jsou tentokrát rovné příležitosti. A protože nabízí řadu různých pojetí, najdete tu například povídaní o roli genderu ve výchově, pohled ze dvou úhlů na zapojení dětí z dětských domovů do naší činnosti anebo třeba zkušenost z oddílu, kde se děti rozhodly, že chtějí činnost pro kluky a pro holky zvlášť.

A v sekci Názory, komentáře, rozhovory si například přečtete, o čem jsme si povídali s předsedou České rady dětí a mládeže.

Na závěr budete moct trochu zaměstnat mozkové závity u hádanek „ke kafi“ a na úplně zadní straně se dozvíte o takzvaných startovacích balíčcích.

Přejeme vám zajímavé počtení a hlavně pevné zdraví.

Jakub

ČINNOST PRO DĚTI POZASTAVENA!

V NÁVAZNOSTI NA USNESENÍ VLÁDY ČR (Č. 995 A 996) Z 8. 10. 2020 JE NEJMÉNĚ DO 25. ŘÍJNA 2020 POZASTAVENA PREZENČNÍ ČINNOST PIONÝRA PRO DĚTI VE VĚKU 6 AŽ 18 LET.

PIONÝRSKÁ APATYKA

Na Pionýrské apatyce se potkali pionýři z různých míst a hledali nejlepší cesty pro budoucnost. Jak se akce povedla a jaká témata pro ni byla přichystána?

6,7

11

DROBNÉ HRY PRO ODDÍL

Tentokrát tu najdete dvě, nazvané Bomba a Kvakyty kvakyty kvak. Jejich výhodou je, že nevyžadují žádné vybavení a můžete si je zahrát téměř kdykoli a kdekoli.

ZE DVOU ÚHLŮ

Na otázku, co obnáší zapojení dětí z dětských domovů do činnosti a jak je přínosné, si odpovíme z pohledu oddílového vedoucího i účastnice z dětského domova.

17

21

NA KUS ŘEČI S ALEŠEM SEDLÁČKEM

S předsedou ČRDm jsme mluvili například o tom, jak spolky v září obnovují činnost, co je teď v radě aktuální, a také o příkladech práce v oblasti rovných příležitostí.

ŘÍJEN 2020

FOTOREPORTÁŽ – KRAJSKÁ SETKÁNÍ VEDOUČÍCH 2

ZPRÁVY A INFORMACE 4–9

Kalendárium akcí

Pionýrský Sedmikvítek

Pionýrská apatyka

Sami o sobě

Krátké aktuality

NÁMĚTY PRO VEDOUČÍ 10–15

Průvodce vedoucího

Drobné hry v oddíle

Skupinové půjčovny

Jak na startovací balíček

Stereotypy v jazyce

Zajímavá data v říjnu

Enviro – Voda a zemědělství

TÉMA MĚSÍCE – ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI 16–20

Genderová perspektiva

Ze dvou úhlů – děti z dětských domovů v činnosti

Holka nebo kluk, je to vážně fuk?

Bez peněz to nejde

Rovné příležitosti pohledem psychologie

NÁZORY, KOMENTÁŘE A ROZHOVORY 21–22

Na kus řeči s Alešem Sedláčkem

Glosy a komentáře

PALEC NAHORU / KE KAFI 23

STARTOVACÍ BALÍČEK 24

CO SE CHYSTÁ

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

10. 10.	Český pohár v ringu , Mladá Boleslav, PS Restart
Akce je z důvodu zhoršené epidemické situace zrušená.
	RF Pionýrského Sedmikvítku – Divadlo , České Budějovice, JČKOP
Soutěž proběhne zasilatelskou formou. Bližší informace na divadlo.pionyr.cz .
15. – 18. 10.	72 hodin , celá ČR, Česká rada dětí a mládeže
Své dílčí aktivity můžete hlásit od začátku září až do začátku akce (15. 10.) na www.72hodin.cz .
22. 11.	RF Pionýrského Sedmikvítku – Tance , Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka
Bližší informace o akci najdete na sedmikvitek.pionyr.cz .
28. 11.	Společenské setkání , Praha, Pionýr
Společenský večer s oceňováním je z důvodu zhoršené epidemické situace zrušen.
15. 12.	Mezinárodní den dobrovolníků
Tradičně spojený s výzvou „Zahrajte dobrovolníkům“.

Uvedené informace se mohou měnit, o změnách budeme informovat např. na www.pionyr.cz/epidemie.

Výkonný výbor ČRP při svém mimořádném jednání rozhodl o tom, že z důvodu zhoršující se a zcela nepředvídatelné epidemické situace neproběhnou v roce 2021 dvě tradiční akce: Ledová Praha a koncert Děti dětem.

CHCETE POMÁHAT? 72 hodin

O devátém ročníku projektu 72 hodin,, který se uskuteční 15. až 18. října, jsme si povídali se Soňou Polak z České rady dětí a mládeže.

Máš vlastně přehled, jak aktivně se pionýři zapojují do 72 hodin?

Jasně, loni se do akce zapojilo 17 pionýrských skupin. Takže velmi aktivně a my si toho moc vážíme. V předešlých ročnících se pionýři hodně věnovali zvelebování přírody. Čistili paseky, obnovovali ovocnou alej, sázeli stromy. Uklízelí naučné stezky, třeba tu v Modřicích, stezku Čeřínek nebo Prabába. Čistili lesní porost Peřina nebo lesopark Hluchov. Pomáhali i s kůrovcovou kalamitou. Ve spolupráci s Arcibiskupskými lesy a statky Olomouc vysadili na místě zasaženém kůrovcovou kalamitou sazenice budoucího smíšeného lesa. V chráněném území Divoká Šárka pomohli s výřezem akátů a úklidem.

Jiní třeba vyčlenili deskové hry, které již nehráli, a nabídli je k dalšímu využití více potřebným. Pomáhali také popálené Natálce a jejím rodičům... Nezapomněli ani na uklízení zeleně kolem svých kluboven, sem-tam bylo potřeba i něco opravit...

Jak je to s letošními registracemi? Je možné si již projekty přihlásit?

Ano, registrační systém je už spuštěn, jen pozor! Byli jsme nuceni udělat nový web akce a kompletně přepracovat systém registrací uživatelů a projektů, účty z předchozích let jsou tak neplatné a je nutné se znovu zaregistrovat.

Kdybyste měli s čímkoliv problémem, tak nás neváhejte kontaktovat a spolu to vyřešíme.

Jak budou letos vypadat trička a dárky pro dobrovolníky?

Projektová trička jsou z organické bavlny, v bílé barvě, s barevným potiskem. Dárky jsme také vyladili a budou plně ekologické.

Látkové náramky nebo tužky se semínkem, které pak můžou někam zasadit. I letos obdrží každý z koordinátorů zaregistrovaného projektu tričko zdarma. Ostatní účastníci si ho budou moci zakoupit za zvýhodněnou cenu 80 korun.

Jsou letos nějaké novinky?

Největší novinka jsou individuální výzvy pro ty, kteří nemají inspiraci či po ruce žádné přátele, se kterými by se mohli vrhnout do svého projektu. Lze je ale podstoupit také v kolektivu. Odměnou za splnění bude certifikát, osvědčující účast v akci. Koordinátoři Výzev také získají tričko zdarma, stejně jako je tomu u projektů.

ptal se Jakub

VÝZVY

72 hodin třídím odpad

Obsah výzvy: Ještě netřídíte? Teď máte jedinečnou možnost si to vyzkoušet.

72 hodin péče o přírodu

Obsah výzvy: Udělejte během tří dnů každý den něco pro přírodu.

72 hodin dělání radosti

Tahle výzva se nám opravdu líbí. Vaším úkolem bude udělat každý den radost alespoň třem lidem.

72 hodin bez plýtvání jídlem

Cíl je jasný. Nakoupit jen to, co spotřebuji, nic nevyhodit.

72 hodin bez technologií

Tahle výzva je tedy přísná. Zkusíte se vrátit o pár desítek let zpět a po tři dny téměř nevyužívat žádné technologie?

72 hodin šetřím energii a vodu

Připadá vám, že společnost plýtvá vodou, nebo se někde moc svítí? Změňte to!

Všechny informace a možnost registrace najdete na www.72hodin.cz.

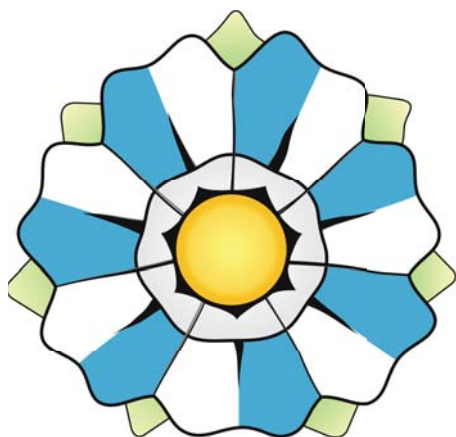
POMOZME PIONÝRSKÉMU SEDMIKVÍTKU ROZKVÉST I LETOS

I v pionýrském roce 2020/2021 si přejeme, aby Pionýrský Sedmikvítek rozkvetl do krásy a dělal radost dětem i mladým lidem z Pionýra i mimo něj.

Přinášíme vám přehled oblastních kol a republikových finále. Najdete ho také na webu sedmikvitek.pionyr.cz, kde si kromě termínů můžete nastudovat soutěžní řady a propozice republikových finále pro jednotlivé oblasti této otevřené kulturně-umělecké soutěže.

I pro tento ročník je vyhlášeno pro zasílatelské soutěže jednotné téma, které tentokrát zní: **Planeta, na které žijí**. Už se moc těšíme na soutěžní příspěvky, protože toto téma nabízí široké množství možností, jak jej uchopit a ztvárnit.

TERMÍNY PRO OBLASTNÍ KOLA PIONÝRSKÉHO SEDMIKVÍTKU

TERMÍN	OBLASTI	MÍSTO	POŘADATEL
6. – 8. 11. 2020	Výtvarná činnost, Clona	Beroun	SKOP
31. 12. 2020*	Literární část	bude určeno	SKOP
13. 2. 2021	Clona, Výtvarná činnost	České Budějovice	JČKOP
22. 5. 2021	Literární část	České Budějovice	JČKOP
6. – 8. 11. 2020	Výtvarná činnost	Zelená Lhota	PIKOP
12. 12. 2020	Výtvarná činnost, Literární část, Clona	Ústí nad Labem	ÚKOP
1. 4. 2021	Dětská Porta	Svitavy	PS Vysočina Svitavy
termín bude upřesněn	Clona	Svitavy	PS Vysočina Svitavy
termín bude upřesněn	Výtvarná část	Rosice	PS Hugo Sytaře
27. – 29. 11. 2020	Dětská Porta, Melodie, Clona, Tance, Výtvarná činnost	Okříšky	PS Kamarádi cest Okříšky
7. 11. 2020	Všetulské dostavník	Holešov	PS dr. M. Očadlíka Holešov, SVČ TYMY
21. 11. 2020	Folkový guláš	Hlubočky u Olomouce	O-ZKOP
únor, březen 2021 termín bude upřesněn	Dětská Porta Kroměříž	Kroměříž	O-ZKOP
15. 2. 2021*	Výtvarná činnost, Literární část	Kroměříž	O-ZKOP
14. 11. 2020	Dětská Porta, Melodie, Divadlo, Tanec	Kopřivnice	PS Kopřivnice
20. 2. 2021	Výtvarná činnost	Kopřivnice	PS Kopřivnice

*Termín pro zaslání soutěžních prací.

TERMÍNY REPUBLIKOVÝCH FINÁLE PIONÝRSKÉHO SEDMIKVÍTKU

TERMÍN	OBLAST	MÍSTO	POŘADATEL
22. 11. 2020	RF Tance	Holešov	PS dr. M. Očadlíka Holešov, SVČ TYMY
23. 1. 2021	RF Melodie	České Budějovice	JČKOP
28. 2. 2021*	RF Clona	Plzeň	PIKOP
20. 2. 2021* 20. 3. 2021**	RF Výtvarná část	Holešov	PS dr. M. Očadlíka Holešov, SVČ TYMY
20. 3. 2021	RF Divadlo	České Budějovice	JČKOP
31. 5. 2021*	RF Literární část	Kroměříž	OZKOP
15. – 16. 5. 2021	RF Dětská Porta	Kroměříž	OZKOP

* Termín pro zaslání soutěžních prací.

** Termín pro workshopy a vyhodnocení.

Na stránkách sedmikvitek.pionyr.cz budou průběžně aktualizovány informace k jednotlivým oblastním kolům i republikovým finále v souvislosti s probíhající epidemií.

Pokud se necítíte na tanec, divadlo nebo zpěv před publikem, zkuste zasílatelské soutěže v oblasti výtvarné, literární nebo foto. Tady

stačí umělecká díla pouze zaslat poštou nebo mailem.

Dopřejte dětem a mladým lidem z vašeho oddílu nebo skupiny, aby ukázali, co umí.

Už se těšíme na soutěžní příspěvky a přejeme pokud možno co nejnornější pionýrský rok.

Anička

PIONÝRSKÁ APATYKA

Letošní rok je takový „jiný“. Z velkých plánů, co všechno k 30. výročí obnovení samostatné činnosti Pionýra proběhne a jak, jsme museli postupně slevovat. Malá obsahová konference, která se podle plánů měla konat první víkend v září a navázat na diskuze z oblastních konferencí, nakonec proběhla ve značně změněné podobě jako Pionýrská apatyka.

REPORTÁŽ PSANÁ NA APATYCE

Pátek ráno

Přicházím do kanceláří na Senovážném náměstí. Chystáme poslední drobnosti na apatyku. Včera se z objektivních důvodů odhlásilo pár účastníků. Jsem zvědavá, jak to bude dál. Na messenger mi přišla zpráva: „Přítel šel na testy na covid a já se také necítím úplně dobře.“ Zpráv, kdy se lidé omlouvali, že v sobotu nedorazí (např. Starosta nám doporučil, že nemáme jezdit mimo obec.), mi přišlo ten den víc. Jsou věci, které neovlivníme. I z ústředí jede nakonec méně lidí, než bylo původně plánováno.

Páteční jednání začalo ve velkém stanu. A potom už hezky na představování jednotlivých pracovních skupin k tématům z oblasti Činnost a Lidé.

Pátek večer

Přes den krásně svítilo sluníčko a já se těším na všechny, kdo přijedou. Připravili jsme jednací stan a začali přijíždět první účastníci. Od původního plánu, že ve velkém stanu budou probíhat současně představení všech pracovních skupin, jsme museli upustit. Akustika nám do toho hodila vidle. Prezence, ubytování, večeře. Ještě musíme počkat na minibus se 17 lidmi, který vypravila na jednání Plzeňská KOPKa. Začínáme. Uvítání. Lampám v areálu nedochází, že se brzy stmívá. Vyřešeno a svítíme. Představení jednotlivých sekcí probíhá na různých místech areálu a účastníci si vybírají témata, která je zajímají. Těm, kteří mají přijet později, jsme schovali večeři.

Sobota ráno

Poslední výzva k zapisování na kulaté stoly a pracovní sekce. Podle počtu lidí (hodně orientační, protože někteří se i přes opakovanou výzvu nikam nezapsali) stanovujeme jednací místa. Jako první přijdou na řadu jednání štábu Pionýrského Sedmikvítku, Sekce rozvoje výchovných programů a kulaté

V sobotu nám přálo počasí, a tak jednání pracovních skupin a kulatých stolů probíhala převážně venku – někdy i na molu. Příjemné prostředí, co vy na to?

stoly na témata práce s dospělými v Pionýru, akce a soutěže v Pionýru, vzdělávací materiály, hodnocení kvality pionýrských oddílů (HoPiK). Druhá část dopoledne je už určena samotnému jednání v sekcích, které byly stanoveny pro Malou obsahovou konferenci. Kamkoli nakouknu, tam se diskutuje. Mám radost, protože k tématům mluví mladí i ti zkušenější. Všichni se drží Sedmera pionýrského apatykáře.

Katka „Pimpa“ Součková (komplet v zeleně) si celý den povídala s účastníky o pionýrských akcích a soutěžích.

A připravila si pro ně i ukázkou hry UZNADO.

Ve hře se můžete potkat s praktickými úkoly.

Jině zase prověří šikovnost týmu a schopnost spolupráce.

Sobota odpoledne

Představení různých oblastí činnosti nám přijela zpestřit báječná parta lidí z České asociace dodgeballu. Postavili hřiště a teď už hrají „vybíjenou se šesti míči“. (Respekt patří Honzovi Klecovi, Martinovi Mlynářkovi, Šimče Hejlové a dalším, kteří se do hry přidali.) Pimpa připravila ukázkou hry UZNADO, a tak po areálu chodí tříčlenné skupinky a plní zadané úkoly. 3D tiskárna, ozoboti a plotr jsou k vidění před jídelnou. V jednáčce na ubytovně běží info o Sedmikvítku a tvoření. Branná výchova – praktická ukáзка z činnosti airsoftových oddílů (do toho granátu opravdu nasypeš kuličky a on bouchne) a maskování zranění tak, aby si ho za pár ko-run mohl pořídít každý.

I takhle může vypadat naše spolupráce s Českou asociací dodgeballu.

Sobota večer

Přesně v 18.07 začalo pršet. Večere a krásná duha. (Kdo jste fotil, sdílejte na facebooku Pionyr (official). Kdo dostane nejvíc lajků, získá ozobota.) Potom rozpad zpátky do pracovních sekcí a tvořit závěry. První závěry předává Dáša Čechová za průvodcování, následuje Liduška Kočí s modelem vzdělávání a PVC. Holky z výchovných programů (Aviča a Renča) si zamlouvají, že půjdou jako další. Mezitím, co garanti témat formulují, ostatní mají už „volno“, ale přiznejme si to, stejně pořád někde probírají Pionýra a vše, co k němu patří.

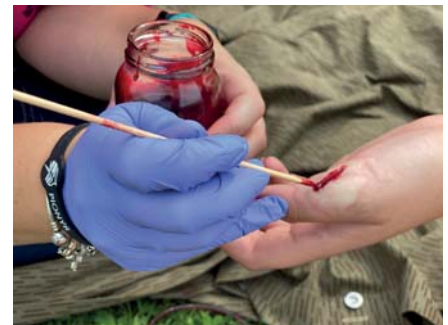
I oblast techniky byla na apatyce zastoupena – tady pod bedlivým dozorem Mirky plní ozobot zadané úkoly.

Na Technice jsme mohli vidět řezací plotr, se kterým se může skoro každý naučit čarovat.

Neděle dopoledne

Po snídani začínáme v jednacím stanu. Víta z Brna představuje nové *forum.pionyr.cz* a vyzývá k diskutování a jeho testování. Hurá! Teď už budeme mít nástroj pro diskutování jak na úrovni Pionýra, tak i na úrovni KOP a PS. (Pozn.: O diskuzním fóru se dozvíte více v příští Mozaice). Víťu střídá Ráďa s třiminutovkou „Proč se sakra jmenujeme Pionýr?!“, kde reaguje na aktuální situaci, která se rozpoutala na facebooku. Paša předvádí zápisník Ideály do kapsy a startovací balíček. I o zápisníku bude možné diskutovat na novém pionýrském fóru. A pak už začínají jednotliví garanti přednášet závěry ze svých sekcí. Občas padne nějaký upřesňující dotaz nebo se rozjede diskuze, ale vše jde pěkně v tempu, takže skončíme i o něco dřív. Dušan zajišťuje dřívější oběd, aby se nemuselo čekat. Je prostě super.

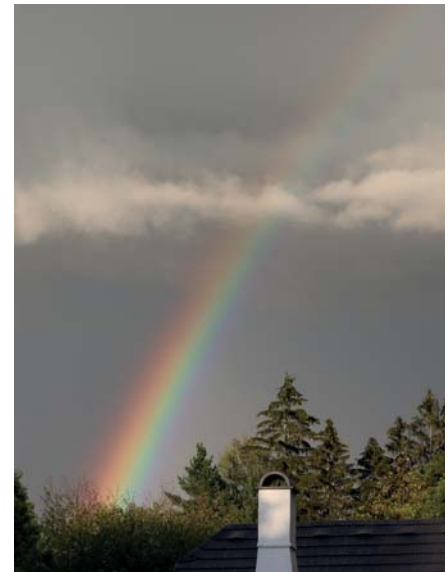

Na Branné výchově si mohli účastníci vyzkoušet namaskovat jednoduchá zranění. Vypadá jako živé, že?

Neděle odpoledne

Sedím v autě s Martinem a Káčou a jedeme směr Praha. Vyprávíme si zážitky. Letmo pročítám zpětnovazební dotazníky a už teď vím, že příště bude třeba některé věci udělat jinak. Ale nebojte se, hned zítra ty dotazníky začnu zpracovávat a výstupy předám Darině. Víím totiž, že nezapadnou. Teď už jen všichni dojeďte v pořádku domů a moc se těším na další setkání.

Anička

Povedla se vám lepší fotka? Pochlubte se třeba na facebooku. ☺

DĚKUJEME

Čolíto, Martinovi, Káče, Tomášovi, Jakubovi, Lence, Ondrovi, Ráďovi, Vendy, Radkovi, Činčilovi, Vojtovi, Krtkovi, Rámovi, Terezce a Matějovi z Pražské organizace Pionýra, Dušanovi a Peterovi z Jihočeské krajské organizace Pionýra, Michaela, Willymu, Aviči, Dáše, Petrovi, Simče, Renče, Vaškovi, Katce, Kamče, Aniče, Martinovi, Ivance, Katce, Líbě, Historovi, Mirce a Terce z Plzeňské krajské organizace Pionýra, Ondrovi, Pechymu, Pérákovi, Michalovi, Markétě, Rudovi, Danuši a Šárce z Ústecké krajské organizace Pionýra, Luce a Janě z Liberecké krajské organizace Pionýra, Pepovi z Královéhradecké krajské organizace, Aleně, Aniče, Jarce, Radce, Tereze, Lence a Luce z Pardubické krajské organizace Pionýra, Pimpě a Petrovi z Krajské organizace Kraje Vysočina, Ivaně, Elis, Otovi, Tírís, Víťovi a Paše z Jihomoravské krajské organizace Pionýra, Darině, Hance, Marcele, Bláže, Honzovi, Lídě, Katce, Eliše, Filipovi, Psovi, Lence, Snoopymu a Ríšovi z Olomoucko-zlínské krajské organizace Pionýra, Jirkovi, Renatě, Katce, Jeleně a Božce z Moravskoslezské krajské organizace **za to, že přijeli a přispěli svými zkušenostmi, nápady, náměty a postřehy.**

VÝSTUPY Z JEDNÁNÍ VÁM PŘIBLIŽÍME V PŘÍŠTÍM VYDÁNÍ MOZAIKY.

SAMI O SOBĚ

HOLEŠOV: KOPR – ANEB KONEC PRÁZDNIN V PIONÝRSKÉ KLUBOVNĚ

PS Dr. M. Očadlíka Holešov se v letošním roce zapojila do organizování vzdělávacích dnů – KoPr (konec prázdnin). Celkem jsme uspořádali v srpnu 10 vzdělávacích dnů. Tyto dny byly určeny žákům základních škol – 1. a 2. stupeň.

Program vzdělávacího dne byl rozvržen do dopolední a odpolední části. Dopoledne se děti čtyři hodiny věnovaly různým vzdělávacím aktivitám. Zábavnou formou si opakovaly matematiku, český jazyk, vlastivědu, fyziku, angličtinu. Odpoledne děti tvořily a sportovaly. Každý den se zúčastnilo 15 dětí a program každého dne byl trochu jiný.

Některý den v rámci programu jsme měli program také v tělocvičně, jeden den se děti vydaly na zajímavou interaktivní výstavu do holešovského zámku – „Poznávej se“.

Vzhledem k tomu, že se vzdělávacích dnů zúčastnily děti různého věku, bylo nezbytné, aby starší pomáhaly svým mladším kamarádům. Spousta programů probíhala ve skupinách a děti společně připravovaly také zajímavé projekty, které si vzájemně prezentovaly.

Tyto vzdělávací dny hodnotily děti i jejich rodiče jako velmi úspěšné. Věřím, že dětem pomohly připravit se na návrat do školy, i když veškerý program byl tvořen hrou a zajímavou formou. Tento zajímavý projekt – KoPr – byl finančně podpořen z prostředků MŠMT.

Prejeme všem dětem radostný nástup do nového školního roku a spoustu nových zážitků ve škole i mimo ni.

Jarmila Vaclachová

HOLEŠOV: VZPOMÍNKY NA „MUŠKETÝRSKÉ DOBRODRUŽSTVÍ“

Letošní prázdniny rychle uběhly a nám zůstaly krásné vzpomínky na společně prožité chvíle na táboře. Kromě vzpomínek jsme se toho také hodně naučili a poznali jsme nové kamarády.

Tak jako každý rok i letos (4. až 5. září) se uskutečnilo potáborové setkání dětí a vedoucích tábora – Muketýři. Zúčastnila se ho většina táborníků a vedoucích.

Nejdříve jsme nad fotografiemi a kronikou zavzpomínali na různé táborové zážitky. Vyzkoušeli jsme si také nástup, zakřičeli pokřiky a zazpívali táborovou hymnu. Nechybělo také posezení u táboráku s opékáním špekáčků. V tělocvičně jsme si pak zahráli naše oblíbené táborové hry. Dlouho do noci jsme si povídali a vzpomínali na naše společně prožité chvíle na táboře.

Při loučení jsme si slíbili, že se určitě sejdem brzy na Dětské Portě a už teď se těšíme na naše táborové dobrodružství v roce 2021.

Děkujeme všem vedoucím a dalším pracovníkům tábora za krásné táborové zážitky.

za táborníky, Mira Šíp a Lukáš Kupka

PRAHA: 30 LET PIONÝRA V PRAZE 10

V neděli 20. 9. 2020 se v salonku hotelu Astra sešlo cca 30 nejen pionýrů na společenském večeru k 30 letům Pionýra v Praze 10. Celou akci zorganizovalo PC Praha 10 a PS Beta v čele s Tondou Ungerem. Významným hostem byla starostka městské části Praha 10 paní Renata Chmelová.

Ocenění převzali zástupci pionýrských skupin působících v Praze 10, spřátelené organizace a také starostka MČ Praha 10, která činnost pionýrů velmi podporuje.

Michal Rejzek

JEDNÁNÍ OBSAHOVÉ KOMISE PRO PŘÍPRAVU VZP

První jednání komise bylo svolané na sobotu 19. září do Prahy. Bohužel původní plán, že se sejeme v prostorách Ústředí Pionýra, vzal z důvodu náказы Covid za své. Po zvážení rizika jsme se dohodli na uspořádání online setkání. Tuhle formu máme z jarních měsíců vyzkoušenou a ukázalo se, že je to možné, i když ne ideální. Ke zdárnému průběhu určitě přispěl i čas setkání, protože v sobotu dopoledne není internet tak zahlcený.

Probrali jsme představu o fungování komise, personální obsazení a prošli i jednotlivé podněty, které byly do současné doby doručeny k rukám předsedy komise. Stejně

jako v letech minulých bude práce komise rozdělena do tří oblastí. Oblast personální, jejímž zpravodajem se stal Dušan Pěchota, oblast pro úpravu Stanov, zde bude zpravodajem Pavel Buchta ve spolupráci s Janem Šaškem, a oblast pro změny v jednacím řádu. Pro tuhle oblast je zpravodajem Kateřina Brejchová. Nutno podotknout, že se jedná o úpravy jednacího řádu až pro to další Výroční zasedání v roce 2026.

Z podnětů, kterými se bude komise zabývat, je možné zmínit například stále diskutovanou otázku táborových skupin, otázku klubů, ke které dala podnět Česká rada Pionýra, a nebo problém stanovení

pravidelné činnosti. Diskuse nad jednacím řádem byla v oblasti výpočtu mandátů pro jednání VZP nebo třeba zapracování pojmu „optická většina“, kterou při jednání používáme.

Seznam všech podnětů ke změnám bude zveřejněn i na webu Pionýra v sekci VZP. Připomínám, že je stále možné zasílat další náměty. Stejně tak je možné doplnit komisi o nové členy.

První výstup z komise budou k dispozici na přelomu roku, tak, aby s nimi bylo možné pracovat na oblastních poradách.

Dušan

DOKONČENÍ ŽUMBERKA SE BLÍŽÍ DO FINÁLE

Jednou z nemovitostí, kterou Pionýr získal z Fondu dětí a mládeže, byla i část středověké tvrze v obci Žumberk u Nových Hradů v Jižních Čechách. Několik let byla ve správě Jihočeské krajské organizace Pionýra. Poté přešla nemovitost po dohodě pod přímou správu spolku. Bylo jasné, že na celkovou adaptaci spolek finančně nedosáhne, a proto jsme využili dotačního programu MŠMT, v němž jsme uspěli. Soutěž o adaptaci vyhrála firma Archat z Třebíče, která se na opravy památek specializuje. Projekt byl vzhledem k objemu prací nastaven jako víceletý. V současné době se na stavbě finalizuje. V podstatě chybí jen úprava hlavního přívodu elektřiny a dojde k předání objektu.

Po kolaudaci bude následovat dovybavení prostor a objekt může sloužit svému účelu. Tedy bude k dispozici členům Pionýra, ale i veřejnosti. Vše poběží v režimu, na který jsme zvyklí z ostatních nemovitostí v přímé správě spolku.

V přízemní části objektu najdete společenskou místnost s malým pódium, velkou jídelnu, kuchyň vybavenou pro 60 osob a marodku. Samozřejmě i sociální zařízení. V prvním patře je 5 vybavených pokojů pro 20 osob, sociální zařízení a velký prostor pro hry nebo přespání 20 osob. V posledním patře je ještě jedna velká místnost. Opět vhodná pro hry nebo v létě i k přespávání. Kromě posledního patra je objekt vytápěn a je tedy vhodný i k zimnímu

provozu. Pokoje v prvním patře jsou vybaveny ložním prádlem, ale pro přespání v herně bude potřeba spacáků.

Spuštění nemovitosti do plného provozu plánujeme na konec roku 2020.

Dušan

ZLEPŠOVADLO POMOHLO I PŘI KOPRU

Aktivita projektu Zlepšovadlo pomohly i k zajištění nabídky na tzv. Vzdělávací dny, které přispěly dětem k adaptaci zpět na „školní režim“ po dlouhé pauze zavíněné nouzovým stavem.

Odevzdaná „Zpráva o realizaci“ (dokládající průběh projektu a plnění jeho cílů) byla přijata. Vše je tedy, jak má být – to je dobrá zvěst. ☺

Martin

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

PRŮVODCE VEDOUCÍHO ODDÍLU:

Naším základním výchovným prostředkem je hra

„Člověk si hraje jen tam, kde je v plném slova smyslu člověkem, a zcela člověkem je jen tam, kde si hraje.“ (Friedrich Schiller). Podtitul dnešního dílu určitě poznáváš, je to věta z Programu Pionýra. Tak se na hru podíváme trochu zblízka. A nejen na ni, ale i na další typy a formy činnosti.

O hře toho bylo napsáno již bezpočet. Každý se již někdy probíral encyklopedií her v knize či na internetu. Je fajn mít k dispozici zásobu her, kam lze sáhnout nebo se jen inspirovat. A je dobře, že zásobíčku her a hříček má i Pionýr v rámci výchovných programů. Ostatně, do této zásoby můžeš sám svými nápady přispívat, ale to jistě víš.

Co to vlastně hra je? Nejde nám o přesnou definici, hrou označujeme činnost dětí (i dospělých), která neslouží k tvorbě hodnot. Myslím, že hra vznikla jako činnost k získávání dovedností a znalostí potřebných pro život, nehrají si totiž jen mláďata lidská. A jednou z prvních dětských her je napodobování. Pamatujme na to, protože hru na napodobování hrají děti i v oddílech a ne všechno, co my dospěláci děláme, je hodno napodobování. Hra je tedy činnost přirozená, kterou se vlastně nemusíme učit.

žádný obsáhlý výchovný plán, můžeme mít cílů méně, o to důkladněji a zajímavěji se jim můžeme věnovat. Některé cíle vycházejí přímo z naší činnosti. Díky věkově prostupným koedukovaným oddílům děti získávají komunikační dovednosti, učí se spolupracovat, řídit, plánovat. Řada našich her je pohybových, děti se tedy učí přirozenému všestrannému pohybu a zdravému životnímu stylu. Nemalá část naší činnosti probíhá v přírodě (příroda je také jedním z našich ideálů), děti se tedy učí přírodu poznávat, chránit životní prostředí, a také se otužují a posilují svoji imunitu. Takto by se dalo pokračovat dále. Zní to možná triviálně, ale podstatou je, že jsme si tohoto působení na děti vědomi a provádíme jej cíleně. Naše činnost je tedy pestrá, aby rozvíjela děti ve všech směrech. A taky bychom měli děti individuálně sledovat a být schopni popsat jejich rozvoj.

budou vnímat stejně jako hru. Dejme dětem co nejvíce příležitostí podílet se na práci pro oddíl. Děti to zpravidla ocení a budou náležitě pyšné na to, co zvládly. Ideální oddíl je takový, kde děti dělají vše samy a vedoucí je jen starší kamarád, který jim s tím pomáhá. A když se člověk poctivě zamyslí, zjistí, že je skutečně jen velmi málo činností, které děti dělat nemohou.

Při oddílové činnosti používáme běžně tři základní formy: schůzku, výlet a tábor. Jejich program naplníme množstvím her a (zvláště na táborech) prací. Jsou však i jiné formy, které je dobré občas do činnosti zařadit. Některé oddíly pořádají sportovní odpoledne na hřišti či v tělocvičně nebo společně navštěvují kulturní akce (kino, divadlo, koncert...). Zajímavé jsou otevřené akce pro veřejnost, kde máme příležitost představit svoji činnost a získat nové členy. Formy lze kombinovat, třeba v pátek zajít do divadla, přespat v klubovně a v sobotu vyrazit na výlet. Program oddílu lze oživit netradičním tématem akce či neobvyklým místem. My jsme třeba pořádali schůzku ve společenském oděvu a věnovali se společenskému chování. Schůzka nemusí být jen v klubovně, můžete jít na hřiště, do parku, klidně i k vodě. A jakou zajímavou formu činnosti máš ve svém oddíle ty? Napiš nám o tom na mozaika@pionyr.cz.

Láda Ráma Šimek

KDYŽ PŘIPRAVUJEME NĚJAKOU HRU, POLOŽME SI NEJPRVE OTÁZKU: ČEHO CHCEME DOSÁHNOUT, PROČ TO BUDEME DĚLAT?

Některé hry mají komplikovaná pravidla, ale mezi hraní patří i triviální činnosti jako kreslení či stavění kostek. Další zvláštnost hry je, že ji děti rády sdílejí s námi dospěláky. Možná se ti už stalo, že jsi připravoval komplikovanou hru, ale děti si víc užily prostou honičku. To proto, že v té první často zůstáváme mimo hru, zatímco tu druhou si užíváme společně s dětmi.

Hru považujeme za výchovný prostředek, pomocí her děti v oddílech vychováváme. Výchova je, stručně řečeno, cílevědomé působení na člověka, které dotyčnému pomůže získat nějaké znalosti, dovednosti, postoje. Cílům bychom mohli věnovat hned několik článků. Zkusím to tedy zjednodušit. Když připravujeme nějakou hru, položme si nejprve otázku: Čeho chceme dosáhnout, proč to budeme dělat?

Cíle her nemusí být komplikované ani velkolepé. Většina našich her bude mít cíle prostinké. Oproti škole nemusíme naplňovat

Hru jsme tedy pojali dost široce, je tu však ještě jeden významný typ činnosti. Při organizaci oddílu potřebujeme zajistit stravu, postavit si tábor, uklidit či vymalovat v klubovně... Ano, mám na mysli práci a na ní se mohou podílet i děti, ostatně, řadu činností

BOMBA

Pravidla sepsal: Luboš Heidtke

>2

libovolný

venku

1/2

Materiál: žádný

Pravidla: Na výletě se v závislosti na typu mimořádné situace (kterou každý hráč může říct jednou kdykoli v průběhu hry) musíme zachránit, a to:

- Brouk: musíme si lehnout na zem na záda a kopat nohama, rukama.
- Bomba: musíme si lehnout a dát ruce za hlavu.
- Nálet: musíme se schovat z cesty (do příkopu).
- Povodeň: musíme si stoupnout na vyvýšené místo.
- Indiáni: musíme se schovat, abychom nebyli vidět (zde říkající hráč zůstává na místě).

Samozřejmě lze vymyslet i další typy událostí.

Varianta 1: Typy událostí říkají pouze vedoucí.

Varianta 2: Po provedení určí říkající hráč, komu se nepodařilo splnit úkol (např. je vidět při indiánech, je na zemi při povodni atp.).

KVAKYTY KVAKYTY KVAK

Pravidla sepsal: Vít Mičkech, Simona Doubravová

8+

5–45 minut

kdekoliv

2/2

Materiál: žádný

Pravidla: Hráči utvoří kruh, doprostřed se postaví jeden z nich a začne ukazovat na hráče a říkat „hesla“, podle kterých musí vyzvaný hráč reagovat. Pokud nedokáže splnit úkol, střídá se s hráčem uprostřed.

Hesla:

- Kvak – hráč nesmí nijak reagovat.
- Kvakyty kvakyty kvak – hráč musí říct kvak, než prostřední dořekne.
- Slon – hráč, na kterého ukázal, udělá z rukou sloní chobot. Hráči vedle udělají z rukou sloní uši.
- Opice – hráč, na kterého ukázal, a hráči vedle musí udělat opice, právě jeden si musí zakrýt oči, jeden uši a jeden pusou.
- Dům – hráč, na kterého ukázal, dělá z rukou střechu nad sebou, hráč nalevo dělá strom (mírně rozkročí a z rukou korenunu), hráč napravo dělá pejška.

Další hesla můžete přidávat podle potřeby a fantazie.

Doporučujeme pravidla přidávat postupně, a tím prodlužovat hrací dobu.

PŮJČOVÁNÍ A ODDÍLOVÝ BAZAR – POMOC I VÝHODA

Jak a proč zřídit skupinovou půjčovnu a oddílový bazar. K čemu všemu můžou být a pár tipů jak se o ně starat, jak je řídit a spravovat.

Pro mnoho činností, které běžně s dětmi děláme, je třeba vybavení a mnohdy ne zcela levné. Část vybavení je vždy společná, a tedy skupinová (zde je na místě připomenout, že skupina je právnická osoba a ona vlastní veškeré vybavení i takové, které podle nějaké vnitřní domluvy používají jednotlivé oddíly), ale mnohé další může být pro jednotlivce. Namátkou: karimatka, spacák, krosna, ešus atd. Každá z těchto položek něco stojí, a pokud je rodiče chtějí koupit najednou, částky se nasčítají. Je proto více než vhodné mít několik oddílových věcí na zapůjčení pro nováčky, kteří si chtějí činnost nezávazně vyzkoušet, či pro děti z rodin, které nemají moc peněz, a každá taková položka je pro ně větším zásahem do rozpočtu. Takovouto možnost zapůjčení některého vybavení je vhodné zmínit na úvodní schůzce s rodiči, v některém z úvodních e-mailů či osobních rozhovorů, kdy rodičům poskytnete seznam

potřebného vybavení. Pokud tak neučiníte, rodiče nemusí ani napadnout, že taková možnost existuje.

Další šikovnou pomocí rodičům je vytvoření prostoru pro inzerci věcí z druhé ruky, zvláště malých batohů, pohor, kalhot a bund, tedy věcí, z kterých děti rok co rok vyrůstají, aniž by je řádně donosily, a nezbyvá, než jim kupovat nové.

Na bazar se nejlépe hodí nástěnka před klubovnou v místě, kde rodiče čekají na děti po schůzkách nebo výpravách. Taková nástěnka by měla být rozdělena na dva sloupce, jeden nadepsán „Nabídka“ a druhý „Poptávka“. U nástěnky by mělo být dost malých papírků, tužek a špendlíků pro snadné použití. Ideálně na nástěnku umístěte krátký text, ve kterém vysvětlíte její záměr a popíšete, co by nemělo být zapomenuto v inzerátu (velikost nabízeného obléčení, kontakt atp.).

Jak se psalo výše, je různé vybavení, které jeden člověk použije jen několikrát ročně. Právě takové vybavení bývá často v majetku skupiny. Vaříče, cely nebo stany, které se používají na výpravy a tábory, často leží po zbytek roku nečinně ladem. Po řádné domluvě a nastavení systému je vhodné poskytnout i dospělým členům skupiny možnost si právě tento typ vybavení zapůjčit. Je to dobrý benefit za dobrovolnickou práci, který může leckomu ušetřit pár stovek až tisíc a místo na půdě nebo v garáži. Půjčovní systém by měl mít odpovědného člověka, který bude mít přehled o výpravách oddílů a družin a bude vždy muset zapůjčení jednotlivcům výslovně povolit (výpravy mají přednost před soukromými akcemi), a nějaký sešit či sdílený dokument, kam se bude vypůjčené vybavení zapisovat (datum zapůjčení, datum vrácení a stav). To je nutné minimum pro funkční zapůjčování věcí.

Radovan

STARTOVACÍ BALÍČEK – JAK NA TO?

Přichází novinka na poli pionýrské propagace a podpory oddílové činnosti. Přečtěte si, jak můžete startovací balíček zapojit do oddílové činnosti ještě letos!

S mírným zpožděním, ale přesto snad použitelně přichází nová společná pionýrská věc, která může podpořit činnost vašeho oddílu a zvýšit povědomí o Pionýru – Startovací balíček. Jedná se o sadu několika věcí, která je připravena k předání novým členům oddílu. Součástí balíčku je vak na záda a placka s logem Pionýra, které si můžete vybrat v několika barvách, dále reflexní páska, leták O Pionýru, propiska, blok a zápisník Ideály do kapsy. Materiál v „balíčku“ se může postupem

něco hmatatelného a praktického do začátku jejich pionýrské dráhy. Vám dá, díky Ideálům do kapsy, materiál k práci s pionýrskými Ideály a pionýrstvím.

IDEÁLY DO KAPSY

V zápisníku jsou přepracované a zkrácené výzvy z úspěšné jarní pionýrské hry Buď ideální! Ke každému pionýrskému ideálu je připravena sada 10 výzev, které by měly být ochutnávkou a zároveň ukázkou toho, že člověk se může k pionýrským ideálům

času mírně měnit. Celý balíček si můžete podle libosti doplnit vlastními propagačními materiály nebo k nim přidat další pionýrské věci z E-mošky. Vaky si budete moci v druhé polovině října objednat na emoska.pionyr.cz – vašem pionýrském jarmarku.

K ČEMU TO JE

Balíček má za úkol podpořit sounáležitost k Pionýru mezi nově přichozími dětmi a zároveň poskytnout dětem

blížit různými cestami. Jednotlivé ideály jsou také doplněny výstižnými ilustracemi. Celý zápisník je pojat tak, aby ho mohly plnit děti různých věkových kategorií. Jedná se také ve většině případů o aktivity, které mohou děti plnit samostatně a nastavit si náročnost úkolu tak, aby to pro ně samotné byla výzva.

A jak zápisník využít v oddílové činnosti? Například můžeme tu a tam připomenout nebo upozornit na jednotlivé výzvy, případně si můžeme s dětmi krátce popovídat o plnění jejich výzev a zjistit, co pro ně byla hračka a co jim naopak dělalo potíže. Nejedná se o nováčkovskou zkoušku, kdy všichni musí splnit vše. Děti by měly úkoly plnit dobrovolně na základě svého rozhodnutí nebo díky zájmu či vzájemné soutěživosti.

ZPĚTNÁ VAZBA

Zápisník Ideály do kapsy je nová věc, s kterou plánujeme do budoucna dále pracovat. Kolem prosince bychom rádi získali zpětnou vazbu pro další verzi vydanou k druhému pololetí, čili k novým náborům do oddílů. Své náměty, nápady a připomínky zasílejte na mail anna.novakova@pionyr.cz. Na forum.pionyr.cz je založena diskuze s názvem Ideály do kapsy. Budeme rádi, když se zapojíte do diskuze a pomůžete nám zápisník posunout vpřed.

Radovan

POŠLETE ETAPOVKU DO SOUTĚŽE!

Na přípravu táborových etapových her vynakládáme spoustu času. Chcete ho zúročit ještě jednou? Poskytněte ostatním oddílům možnost využít vaši práci! Nenechte skvělou hru zapadnout. Přihlaste svou etapovou hru do soutěže!

Více na:
pionyr.cz/soutezetapovychher

SOUTĚŽ
ETAPOVÝCH
HER

I SLOVA MOHOU ZRAŇOVAT

V zářijové Mozaice jsem vysvětlila, co je škatulkování a jaká jsou jeho rizika. Předsudky projevujeme a předáváme mimo jiné tím, jak o různých skupinách lidí mluvíme. Jazyk odráží naši společnost a rozložení moci v ní. Také ale zpětně ovlivňuje naše myšlení, a tím realitu spoluutváří. Proto chci upozornit na některé časté předsudky v jazyce a na to, jak se jim vyhnout.

Nálepky, tedy označení skupin osob, vy-zdvihují jedinou vlastnost nad všechny ostatní. Často jsou emocionálně zabarvené a spojujeme si s nimi stereotypní představy. Například označení „feťačka“, „vo-zíčkářka“, „cikán“, „anorektička“ vyvolávají spíš negativní či lítostivé pocity a mohou lidi stigmatizovat. Abychom nešířili před-sudky, je dobré používat nálepky jen v si-tuacích, kdy je to relevantní a účelné. Většinou stačí omezit se na prostý popis skutečnosti, aniž bychom dávali najevo, že je někdo ze své podstaty špatný nebo „ne-normální“. Dítě, které koktá, **má vadu řeči**, není „postižené“. Na ulici vidíme **člověka, který vybírá věci z popelnice** (možná nemá co jíst a možná bojuje proti plýtvání), a ne „bezďáka“.

Vyčleňování a znevýhodňování urči-tých skupin lidí zpravidla jde ruku v ruce se slovním násilím. Může jít o úmyslné urážky, ale i o zdánlivě neškodné kome-n-táře. „Mluvíš perfektně česky!“ může být pochvala. Ale když jste cizinec narozený v Česku, a přesto vám to lidé říkají denně,

stává se z toho otravné upozorňování na vaši jinakost. Místo „Na holku hraješ dobře fotbal!“ úplně stačí říct „Jsi dobrá ve fotbale!“. A otázky typu „Kdy jsi zjistil, že jsi gay?“ je lepší si odpustit, pokud se zrovna neptáme všech, kdy si uvědomili svoji sexuální orientaci. Problematický je i druhý extrém, tedy záměrné přehlížení charakteristiky, která může být důležitou součástí identity člověka („Ani mi nepříjde, že jsi Romka.“).

Zní to složitě? Bojíte se, že už nebudete moct vůbec mluvit s lidmi? Všichni se učíme a dě-láme chyby. Ptejte se druhých, jaké ozna-čení preferují. Když řekneme něco necit-livého, omluvme se. Vyhněme se nepodlo-ženým předpokladům a hodnocením. Stačí obyčejný lidský přístup

a řídit se Ideály Pionýra jako Poznání a Přátelství, které už máme v krvi.

Otázky k zamyšlení:

- S jakými nepříjemnými poznámkami se setkáváte vy osobně nebo děti v oddíle?
- Na jaké předsudky ve vyjadřování si přistě chcete dát pozor?

Bára Nechanická

INSPIRACE Z KALENDÁŘE

12. 10. 1492

OBJEVENÍ AMERIKY

Dle historických záznamů právě 12. 10. 1492 přistál Kryštof Kolumbus u amerického kontinentu a objevil jej. I když ho možná předběhli Vikingové, není pochyb o tom, že šlo o počín vpravdě pionýrský. Ostatně pro ame-rické osadníky byl pojem pionýři hojně využíván. Her, kterými si můžete právě tuhle událost připomenout, je nespo-čet – a v říjnu je na ně vhodná doba.

25. 10. 1959

NOBELOVA CENA

Jako úplně první Čechoslovák zís-kal 25. 10. 1959 profesor Jaroslav Heyrovský Nobelovu cenu za objev polarografie. Nebyl ale rozhodně je-diným českým či československým vědcem, který se celosvětově prosadil. Právě v říjnu se proto hodí navštívit například technické památky v okolí a povědět si s dětmi víc o vědeckých osobnostech.

28. 10. 1918

VZNIK ČESKOSLOVENSKA

Datum 28. 10. 1918 tu nemůže chy-bět. Vznik Československa jako samo-statného státu byl jednou z důležitých součástí nového uspořádání Evropy po první světové válce. Všichni ve-doucí tohle výročí nepochybně znají, jenže znají ho i děti? Zkuste se jich zeptat. ☺

Toto výročí se promítá i ve vložených pracovních listech pro děti.

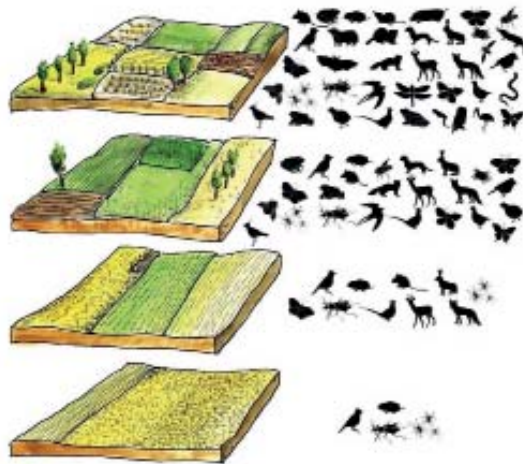
ENVIRO PRO ČINNOST 2: VODA A ZEMĚDĚLSTVÍ

Není snad nikdo, kdo by v posledních letech neslyšel nebo neviděl nějakou zprávu o suchu, povodních či řepkových polích plných chemie. Vyschlé studny, příválové deště, ale i obrovské lány jedné plodiny se totiž přímo či nepřímo dotýkají každého z nás, a tak není divu, že se zajímáme. Ale víme toho dost? Co mají tyto problémy společné? A jak naše znalosti předat dál? To se pokusí zodpovědět druhý díl seriálu o environmentálních tématech a souvislostech.

VODA

Prapůvodem života je voda. Před příchodem člověka byla česká krajina plná močálů, rašelinišť, podmačených luk, tůňek, lužních lesů, a široko daleko kroutících se řek. Jenže hospodaření moderního člověka vyžadovalo velká pole, s průmyslovou revolucí vznikla potřeba vodních kanálů a osídlení se rozšířilo i do záplavových míst. Snaha člověka zajistit si blahobyt tak vedla k rozsáhlému odvodňování, stavbě velkých vodních děl a vodních cest. Jen pro představu, délka Labe se za posledních 150 let v důsledku napřimování zkrátila o celé dvě třetiny. Důsledkem je, že voda, která naprší, se nemá kde vsakovat a okamžitě odtéká pryč. Tůňky a mokřady, které nejen poskytovaly vláhu širokému okolí, ale navíc dokázaly v případě silných dešťů a tání sněhu vsáknout velké množství vody a zabránit tak povodním, jsou dnes už spíše výjimkou v chráněných oblastech. Proto když se v dnešní době mluví o vracení vody do krajiny, jde právě o vracení řek do původních meandrujících koryt

Nemožnost vsakování vody se ale netýká jen zemědělské krajiny, velkým tématem se stává i ve městech. Při stále častějších příválových deštích se voda nemá kvůli nepropustným povrchům kam vsakovat a velmi rychle odtéká skrz kanalizační síť pryč. To má neblahý vliv nejen na zeleň a divoká zvířata, ale souvisí to i s vysokými teplotami, které se obzvláště v letních měsících stávají ve městech jen těžko snesitelnými. I proto jsou nyní trendem tzv. adaptační strategie na změnu klimatu, mezi které patří snaha využívat propustné podklady a zelené střechy či vytvářet ve městech větší plochy zeleně.

Druhová pestrost výrazně klesá u velkých lánů polí. Zdroj: @birdlife_cz

ZEMĚDĚLSTVÍ

V dřívějších dobách měla téměř každá rodina políčko, o které starostlivě pečovala, neb úroda rozhodovala, zda rodina přežije další zimu. Taková políčka byla velmi různorodá, rozdělená remízky nebo již zmíněnými tůňkami.

staly obrovské lány, jež má na starost pár lidí se spoustou velkých strojů, odstranily se remízky, pole se odvodnila a na půdě se ve velkém pěstují druhy, které jsou pro danou oblast nevhodné nebo vyžadují velké množství umělých hnojiv. Díky dostatku potravin zatím příliš neřešíme, že půda kvůli tomu už na mnoha místech jen stěží dokáže plnit svoje produkční a mimoprodukční funkce, je náchylnější vůči vodní i větrné erozi, rapidně zde klesá druhová pestrost volně žijících zvířat a rostlin a půda nenávratně mizí. Přitom jeden centimetr půdy vzniká přibližně 100 let. Nezanedbatelné je i číslo, které ukazuje, kolik plochy zemědělské půdy se zastaví. Ročně je to až čtyři tisíce hektarů, což vychází na přibližně 11 hektarů denně. Často tímto způsobem ničíme vůbec tu nejurodnější půdu, kterou máme.

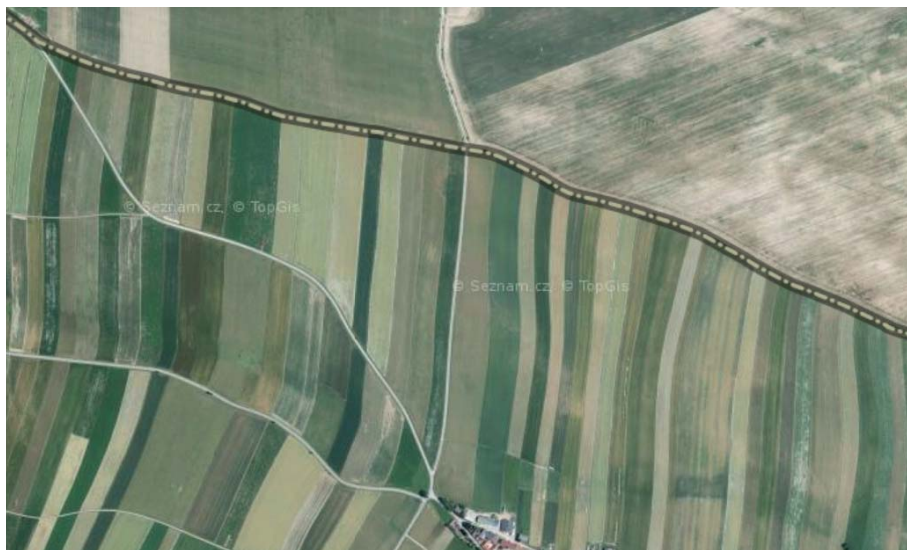
Těžko dnes vrátíme většinu obyvatel zpátky do zemědělství, aby si znovu našli svůj vztah k půdě, a ani to není cíl. Pro začátek bude stačit, když se do polí vrátí zpět stromy, remízky, polní cesty a tůňky, a širé lány se opět rozdělí na menší políčka odolná vůči erozím. Snažme se pěstovat to, co potřebujeme k obživě, bez obrovského množství pesticidů, insekticidů a umělých hnojiv. Je to běh na dlouhou trať, ale jsme to také my spotřebitelé, kdo ovlivňujeme, jak a co se bude pěstovat.

JEN PRO PŘEDSTAVU, DÉLKA LABE SE ZA POSLEDNÍCH 150 LET V DŮSLEDKU NAPŘIMOVÁNÍ ZKRÁTILA O CELÉ DVĚ TŘETINY.

a tvorbu tůňek a mokřadů s přirozenými podmačenými břehy poskytujícími životní podmínky mnoha rostlinám a živočichům.

něnými tůňkami. S příchodem socialistického hospodářství však vše nabralo rychlý spád. Z políček drobných zemědělců se

NÁMĚTY NA ČINNOST:

Námluvy lučních kobylek (zdroj: Lipka)

Cíl: prohloubit vnímání krás přírody, vztah k přírodě, důležitost luk

Věk: 1. – 4. třída

Popis: Námluvy lučních kobylek se konají v pozdním létě, kdy je země teplá a slunce prosvítá stébly trávy. Na velké ploše (více než 100 m²) si všichni lehnou porůznu do trávy, dál od sebe. Vedoucí hry určí předem jednoho (při větších skupinách 2 až 3) samečka kobylky, který začne cvrkat

Ke stavbě mohou využít libovolné množství ruliček a další uvedené pomůcky. Zvítězí ta skupina, u které voda poteče svrchu dolů nejdéle. Po uplynutí času (alespoň 1 hodina – záleží na délce úseku a schopnostech dětí), vedoucí nalije na hořejší straně koryta určité množství vody a stopuje, za jak dlouho se všechna voda vyleje na konci koryta ven, a totéž opakuje u všech ostatních skupin. Kolik vody musí dotéct až dolů, je na vedoucím, pro tuto aktivitu to není stěžejní, ale je dobré

PŘI STÁLE ČASTĚJŠÍCH PŘÍVALOVÝCH DEŠTÍCH SE VODA NEMÁ KVŮLI NEPROPUSTNÝM POVRCHŮM KAM VSAKOVAT A VELMI RYCHLE ODTĚKÁ SKRZ KANALIZAČNÍ SÍŤ PRYČ.

(foukat) na stéblo trávy chycené pevně mezi prsty. Všichni ostatní představují samičky, které musí vypátrat samečka. Mají ovšem zavázané oči a orientují se pouze sluchem. Lezou po čtyřech k samečkovi, až ho najdou. Poté si rozbáží oči, položí se na záda do vyhráté louky a naslouchají vrzání skutečných kobylek.

Teče voda teče, až odteče

Cíl: uvědomit si význam meandrujících toků v krajině

Věk: 2. stupeň ZŠ + SŠ

Pomůcky: ruličky od toaletního papíru a papírových utěrek rozřezané podélně napůl, lepidla, provázky, pevné papíry, případně staré nevyužité polystyrénové obaly na potrubí apod.

Popis: Vedoucí vymezí délku dráhy (cca 2–3 m) někde venku, ideálně v mírném svahu. Poté rozdělí děti podle počtu na několik skupin (minimálně 2) a zadá jim úkol sestavit ve vymezeném území vodní koryto tak, aby jím voda tekla co nejdéle.

sdělit dětem předem, jak bude hodnocení v tomto směru probíhat.

Tip! Tato hra se dá snadno zahrát i v klubovně, jen vodu vyměňte za pingpongové či jiné míčky.

Reflexe: Po vyhodnocení hry je dobré si s dětmi sednout a popovídat si o problematice narovnávání vodních toků a celkově narušování vodního režimu. Můžete se dětí zeptat, jaké řeky a potůčky potkávají ve svém okolí. Je v nich hodně zákrut nebo málo? A následně s nimi probrat, co znamená pro krajinu, když voda rychle odtéká pryč, proč chráníme lužní lesy, jak souvisí úpravy toků se suchem a povodněmi.

Schůzka o půdě

Cíl: prohloubit znalosti dětí o půdě, životě v půdě a jejím významu, vyzkoušet si pěstovat vlastní potraviny

Věk: 2. – 8. třída ZŠ

Pomůcky: lupy, svítilny, květináče/nádoby/záhonek na pěstování, humus (nejlépe z kompostéru), různé druhy zeminy

Popis: Schůzka se může skládat z několika dílčích aktivit, dohromady jako celek budou nejpřínosnější, ale dají se využít jen jednotlivé části:

1. Pohádka: Kdo vlastní klíč ke štěstí zemědělské půdy – dostupná na blog: CooLAND.cz, o problematice odcizení od půdy a ekonomických zájmech.
2. Půda jako živý organismus – vybavte děti lupami, případně malými svítilnami a vydejte se s nimi do okolí zkoumat život v půdě. Je dobré vybrat vícero různých typů půd – ornou, louku nebo kompost. Cílem je prozkoumat, kde je největší koncentrace živých organismů (larev, brouků, žížal...). Pokud máte k půdě daleko, může si ji vedoucí „nasbírat“ dopředu a přinést ji do klubovny.
3. Potravinová soběstačnost – na závěr vyberte nejvhodnější půdu, namíchejte s humusem a zkuste do záhonku či květináče zasít semínka salátu, bylinek či řeřichy. Můžete experimentálně naplnit nádoby více druhy půd a zkoumat, v jaké půdě vyroste nejchutnější a nejmohutnější rostlina.
4. **Reflexe:** povídání o půdě a jejím významu.

TIP! CO MŮŽEME UDĚLAT PRO ČESKOU KRAJINU?

Chcete-li pomoci české přírodě a krajině s oddílem, je nejjednodušší spojit se s místní ekologickou organizací nebo její pobočkou. Často se pořádají akce na sázení listnatých stromů, čištění studánek atd., můžete se ale i sami pokusit vytvořit po domluvě s vlastníkem pozemku tůňky, remízky, nebo vyset na jaře květinovou louku pro tolik potřebné opylovače. Jiné věci zase může dělat každý z nás – nakupovat potraviny z ekologického zemědělství, šetřit vodou nebo si pěstovat své ovoce a zeleninu.

Ostatní náměty a odkazy:

Film o půdě: Živý plášť planety Země – GEODERMA (dostupný na Youtube)

Web Intersucho.cz – vše o suchu, monitoring

Časopis Sedmá generace – Jak ztrácíme půdu pod nohama (a mnoho dalších publicistických článků s environmentální tematikou)

Zdroje:

Dokument *Mezi prsty*, *Situační a výhledová zpráva Ministerstva zemědělství půda* (eagri.cz), Lipka

Tírís

ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI

V inspiraci z kalendáře na straně 13 jsme záměrně pominuli dvě data, která chceme zmínit právě tady, v úvodu do tématu měsíce. Zdánlivě spolu příliš nesouvisejí, ale spojuje je právě snaha o vyrovnání příležitostí, které lidé ve společnosti mají. První je 11. 10. – Mezinárodní den dívek (možná se ptáte, proč takový den je, ale nezapomínejme, že v mnoha kulturách mají mladé dívky pozici o dost složitější než u nás) a druhý 17. 10. – Mezinárodní den za odstranění chudoby. I když tato data mohou být dobrým „oslím můstkem“ k zavedení rozhovoru k tématu rovných příležitostí (ale pozor, jak říkal král Já I. – přiměřeně!), rozhodně nejsou jedinou příležitostí. A možná najdete inspiraci k tomuhle tématu i na následujících stránkách.

Gender ve výchově: Co vlastně znamená slovo gender a jak se promítá do naší běžné činnosti? Na co je dobré si dát pozor? Krátký komentář čtěte hned níže na této straně.

Ze dvou úhlů – činnost s dětmi z dětských domovů: V dětských domovech je mnoho dětí, pro které je zapojení do aktivit mimo tyto instituce složité. Pomoci jim v tom můžeme i my. Jak účast takových dětí vypadá z pohledu vedoucího i (dnes již dospělého) dítěte čtěte na str. 17.

Oddíl dělený na holky a kluky: Co když se kluci a holky v oddíle dohodnou, že už je nebaví být spolu a chtějí by samostatné aktivity? Praktickou zkušenost čtěte na straně 18.

Dotace a granty snižují bariéry: S penězi jde leccos snáz než bez nich... © Jak finanční příspěvky z různých zdrojů vyrovnávají šance

děti na zapojení do činnosti, se dočtete na straně 19.

Psychologie – rovné příležitosti v oddílech: Mají děti v našich oddílech rovné

šance? Jak některým z nich pomoci a jak to těm ostatním vysvětlit? Těchto témat se dotýká povídání z pohledu psycholožky na str. 20.

Jakub

GENDEROVÁ PERSPEKTIVA PODPORUJE FÉROVÝ PŘÍSTUP A MOŽNOST VOLBY

Pojem gender slýcháme z médií v různých významech, někdy mylných. Proto začnu od podlahy a vysvětlím, co vlastně tento pojem znamená a k čemu nám může i v Pionýru být dobrý. Gender (čti džendr) popisuje společenské role a představy spojené s ženstvím/ mužstvím. Umožňuje nám vidět, jaké vlastnosti jsou připisované mužům a jaké ženám, co se od nich očekává, nebo jaké jsou mocenské vztahy v určité společnosti.

Hračky, oblečení, knihy, zájmy, volba povolání, to všechno jsou věci, u kterých má společnost tendenci určovat, co je vhodné pro holky a co pro kluky. Dívky oceňujeme, když jsou tiché a poslušné, a učíme je pečovat o ostatní. Chlapcům tolerujeme agresivní chování s pochybným zdůvodněním, že „kluci už jsou takoví“. Projevy citlivosti nevíme, protože „správný chlap nebrečí“ a není „jako holka“. Toto dělení omezuje možnost volby a prostor pro seberealizaci dětí. Často také podvědomě nadřazujeme „klučičí“ činnosti a vlastnosti nad ty „holčičí“. Genderové stereotypy jsou jednou z příčin nerovností mezi ženami a muži v různých oblastech

života (jako je násilí, chudoba, mzdy, zastoupení v některých profesích atd.).

Na rozdíl od biologických pohlavních znaků jsou genderové škatulky utvářeny společností, a tudíž se mohou lišit napříč kulturami i v čase. Dnes by se mohlo zdát, že růžová a modrá jsou typické holčičí/klučičí barvy od nepaměti, nicméně ještě počátkem 20. století to bylo naopak. Programátorky tehdy byly převážně ženy a učitelství bylo mužská profese. V některých kulturách rozlišují kromě žen a mužů i „třetí pohlaví“ (např. hindy v Indii).

I přes jistou proměnlivost je gender velmi silnou škatulkou, která nám už od dětství vymezuje, co (ne)můžeme dělat. Představy o tom, co je správné, se týkají nejen genderových identit a rolí, ale také sexuální orientace. Když se chováme podle očekávání, společnost nás za to odměňuje. Když překročíme pravidla hry, jsme potrestáni. Ta hra přitom není férová, protože holky a kluci v ní mají jiná pravidla a často i jinou startovní pozici. Chceme-li být féroví, musíme se nejdříve ze všeho naučit tyto rozdíly a stereotypy vnímat. A v tom nám pomůže genderově citlivá výchova a vzdělávání.

Bára Nechanická

DĚTI Z DĚTSKÝCH DOMOVŮ V ČINNOSTI – ZE DVOU ÚHLŮ

Rovnost či naopak nerovnost příležitostí může mít mnoho podob. Například děti z institucí, jako jsou dětské domovy, mají poměrně složitý přístup k aktivitám mimo tato zařízení. Přesto je dost pionýrských skupin, které se snaží i těmto dětem svou činnost otevřít. Co to přináší skupině i dítěti samotnému?

OČIMA ODDÍLOVÉHO VEDOUČÍHO

Zeptali jsme se Matěje (20), který pracuje jako vedoucí na 63. pionýrské skupině Sosna, jejichž akcí se účastní i děti z dětských domovů.

Jak dlouho s vámi jezdí děti z dětských domovů na tábory a výlety?

Děti z dětských domovů s námi jezdí přes 17 let. Domovy se průběžně měnily, přesouvaly, některé se přejmenovaly či byly úplně zrušeny. V současné době s námi jezdí děti z jednoho dětského domova ze Středočeského kraje.

Je podle tebe pro ně pobyt na táborech a akcích přínosný?

Bezpochyby ano, je na nich v průběhu akcí vidět, jak jsou rozzářené, užívají si to. Takové aktivity jsou pro ně často úplně nové či obecně nevšední.

Jak moc je z programového, osobního nebo i finančního hlediska náročné tyto děti brát s sebou na tábor nebo akce?

Z programového hlediska nijak, máme aktivity pro všechny stejné, nehledě na to, odkud děti jsou. Občas je potřeba dávat pozor na jejich chování a včas ho usměrnit. Poměr dětí, které jsou třeba agresivní nebo mají jiný problém s chováním, bývá obvykle vyšší, než u dětí, které z dětského domova nepochází. Velmi často ale řešíme i jiné provozní problémy, například nedostatečná vybavenost dětí, které na tábor dorazí klidně i bez spacáku, ešusu nebo spodního prádla. V řadě případů se samozřejmě nemusí jednat vyloženě o děti z dětského domova, nicméně je třeba počítat s tím, že bude u takových dětí pravděpodobnost nevybavenosti vyšší.

Z finančního hlediska je to velmi individuální, některé dětské domovy mají zřizovatele, který poplatky za tábor zaplatí, pak jsou takové, jako ten, který jezdí k nám, kterým se snažíme vyjít vstříc a hledat jiné zdroje na pokrytí nákladů na tábor.

Je podle tebe dobré zapojovat děti z DD do činnosti v Pionýru?

Pořád jsou to děti, navíc takové, které to vlastně potřebují více, než ty „normální“. Za celý rok mají možnost se párkrát zúčastnit akce s „normálními“ dětmi, které my však stavíme na stejnou úroveň, chováme se ke všem dětem až na nutné výjimky stejně. Pomáhá jim to integrovat se do běžnějšího světa, kde mají větší volnost a možnost se lépe realizovat.

Na druhou stranu, i pro děti mimo dětské domovy jde o vcelku zásadní zkušenost. Bývají zvyklé na něco, o čem si většina dětí z DD může jen nechat zdát. A pokud se to podaří správně podat, odnesou si z toho třeba i ten pocit, že ne všichni dostanou, co chtějí, a že život není vždycky peříčko.

Jaké jsou překážky v jejich zapojování a jak je lze podle tebe překonat?

Některé děti mají se zapadnutím do kolektivu větší problém, často je to spojené třeba s psychickým stavem, který bývá i jedním z důvodů, proč rodiče své děti do zařízení, jako jsou dětské domovy, umísťují. S takovými to může být složitější, je třeba u nich hledat alternativní metody, někteří třeba komunikují přes někoho jiného, jinými způsoby. Zkrátka, pokud je to nutné, vždy hledáme nějakou individuální cestu.

OČIMA BÝVALÉHO ÚČASTNÍKA

Jak to vidí Vanessa (19), která se jako dítě z dětského domova účastnila táborů a akcí 63. PS Sosna?

Kolikrát jsi byla na táboře nebo na akci pořádané PS?

Letního tábora Sosny jsem se zúčastnila několikrát, začala jsem jezdit ve 13 letech. Kromě toho jsem postupně jezdila i na menší akce (velikonoční/podzimní prázdniny) nebo výpravy – zúčastnila jsem se třeba i RESEtu v Ostravě nebo jarních táborů.

Kdo ti poprvé nabídl, že se můžeš tábora zúčastnit? Mohla ses sama rozhodnout, jestli pojedeš?

Nabídku jet na tábor jsem dostala od ředitelky dětského domova, ale popravdě jsem na výběr neměla. Tak či tak jsem se těšila a byla jsem pak i ráda, že jsem jela jak poprvé, tak i poněkolkáté.

Myslíš, že ti něco dala účast na táborech? Případně co a proč?

Dalo mi to opravdu hodně, poznala jsem nové lidi, získala spoustu přátel, se kterými jsem v kontaktu dodnes, a hlavně spoustu nezapomenutelných zážitků.

Můžeš popsat nějaký takový zážitek z tábora?

Kromě spousty zranění, která k táboru prostě patří, ráda vzpomínám třeba na přesouvání pod širákem mimo tábořiště. Bylo to pro mě něco vzrušujícího, nového, jiného, co jen tak jinde nezažiju, zejména pak v době, kdy jsem bydlela v dětském domově.

Je podle tebe dobré zapojovat děti z DD do činnosti v Pionýru? Proč a jak?

Určitě ano, poznají jiné (vždy přátelské a laskavé) prostředí, dostanou se na chvíli z té bubliny, ve které celý rok žijí. Navíc je to pro ně něco, co dětské domovy většinou nenabízí – pro takové děti to bývají jediná období v roce, kdy se vyloženě setkávají i s jinými dětmi mimo školu, mají možnost se díky tomu vstřícnému a pozitivnímu prostředí účastnit „normálních“ aktivit s „normálními“ dětmi, nebýt vystavováni předsudkům a užít si to naplno, cítit se volně.

Jaké jsou překážky v zapojování a jak je podle tebe překonat?

Ze začátku pro mě bylo těžké zapojovat se do společných aktivit s ostatními dětmi, zprvu jsem se bavila hlavně s těmi, co se mnou přijely z DD, měla jsem pocit, že nezapadám do kolektivu. Postupně jsem se začala cítit „víc doma“, pak už to nebyl problém, také proto, že jsou na PS všichni přátelští a dokáží vyjít vstříc.

HOLKA NEBO KLUK, JE TO VÁŽNĚ FUK?

Společná výchova chlapců a dívek je odedávna základním kamenem a cílem při práci s dětmi v Pionýru a málokdo je asi přesvědčen, že by to mělo být jinak. Jenže co když si samy děti řeknou, že už s opačným pohlavím schůzky nechťejí, protože mají zcela jinou představu o programu?

Jeden příklad za všechny. Před mnoha lety jsme těsně po sobě založili dvě nové družinky (oddíly), do kterých chodilo přibližně stejné množství chlapců i dívek ve věku od 6 do 8 let, společně hráli fotbal i vybíjenou, stejně jako vyráběli, učili se a jezdili na výpravu. Vždy jsme děti vedli k participaci, už od útlého věku se podílely na rozhodování o tom, co se bude dít a kam pojedeme, a jejich názory jsme nebrali na lehkou váhu. Možná proto nás zaskočilo, když okolo jedenácti let přišly holky s tím, že vybíjená už je nebaví a že chtějí vařit a hrát jiné hry, než které baví kluky, a naopak, a my moc nevěděli, jak na to zareagovat. Chvilí jsme se jim snažili vytvářet více členěný program, aby si každý našel to své, ale všichni jsme cítili, že už to není ono. A tak jsme si všichni sedli a řešili, co s tím. Výstupem bylo rozdělení družin na dívky a chlapce – tedy to, co si děti přály. Ze dvou smíšených družin tak vznikla jedna dívčí a jedna chlapecká. Na schůzkách měly program, který jim vyhovoval, a zároveň na většinu výprav a táborů jezdily společně. Takto družiny fungovaly několik let, naprostá většina dětí byla nadmíru spokojena a my jen netrpělivě čekali, co bude dál. Přeci jen nám nebylo úplně po chuti, že by do instruktorů přišli dospívající, kteří se budou před sebou stydět, a bude pro ně těžké spolu komunikovat. Naše obavy ale byly úplně zbytečné, protože kolem 15 let si „dětí“ samy řekly, že rozdělený program už není pro ně, a do kolektivu vedoucích o chvíli později vstupovaly opět jako jedna parta, která na sebe dodnes nedá dopustit, a ve které vznikl v dospělosti ne jeden pár. ☺

Ne vždy je ovšem následné spojování jak vystřižené z románu, v další generaci, která se obdobně rozdělila, byl návrat do smíšené družiny problematictější. Ale i zde se dokonce holky a kluci skamarádili, byť to trvalo déle. A benefity ve formě toho, že zůstali v oddíle a dnes vedou mladší děti, tyhle drobné problémy snadno předčily.

Jistě, tohle není univerzální návod pro všechny, každý oddíl má nastavená pravidla jinak a jak si všímáme, i každá naše „generace“ má jiné vize a požadavky. Nám se ale tento systém osvědčil a klidně bychom jej znovu zavedli, pokud by s tím děti přišly. Možná, že se jim nedostalo všeho, co by pro ně bylo v onom věku správné, ale pro nás vždy byla a je prioritou toho, aby děti měly možnost ovlivňovat věci, co se jich dotýkají, aby se učily zodpovědnosti a hlavně – aby je to v oddíle bavilo. Protože bez jejich patřičného nadšení pro věc bychom jen stěží mohli být životaschopný oddíl. ☺

A CO NA ROZDĚLENOU VÝCHOVU ŘÍKAJÍ SAMI JEJÍ ÚČASTNÍCI, DNES VEDOUcí SEVERKY?

Ondra: Nevím jak u holek, ale mě to přišlo fajn. Měli jsme více programu pro kluky, který by většinu holek nebavil. Například jsme měli celoročku dračák, hráli jsme hodně fotbal nebo kontaktní hry. Jako nevýhodu bych bral, že jsme všichni bez dívčího elementu trochu zvlčeli. Jinak jsme se ale na společných akcích bavili pořád, vlastně víc než před rozdělením na kluky a holky. Akorát jsme občas netáhli za jeden provaz.

To se ale změnilo po následném spojení do jedné družiny, kdy jsme měli zase společné cíle.

Maka: Rozdělit jsme se chtěli hlavně asi z důvodu, že jsme byli ve věku, kdy jsme moc neuznávali druhé pohlaví a všechno, co dělali kluci, nám přišlo trapné. A to stejné si mysleli kluci o nás, takže jsme se shodli na tom, že bude lepší, když se rozdělíme. Každá družinka hrála hry, které jim vyhovují. Takže holky třeba vařily a kluci hráli sportovní hry a podobně. Líbilo se mi to, hlavně asi z důvodu, že jsme se všichni shodli na tom, co chceme hrát, a všechny nás to bavilo. Později, jak jsme začali být starší, tak nám ale postupně začalo docházet, že nám trochu chybí mužský element. A hlavně protože jsme byli rozdělení, tak jsme spolu nedokázali moc komunikovat. Ale k tomu nám zase dopomohly výpravy, které byly určené jen pro nás, například Extrémé (zážitkový outdoorový víkend pro 13+. pozn. red.).

Tirís

BEZ PENĚŽ TO NEJDE

Když je řeč o rovných příležitostech, na mysl přichází řada záslužných aktivit. Ale jedním ze základních kroků, který děláme v oddílech a na skupinách zcela běžně, je získávání finančních prostředků, které spolu s dobrovolnou prací výrazně snižují bariéru pro zapojení do činnosti a činí ji dostupnou i pro děti z nepříliš zámožných rodin. Tady je pár příkladů od skupin, kde získané prostředky pomáhají opravdu potřebným, anebo kde zkoušejí i méně tradiční zdroje.

U nás v Ústí nad Labem je hodně sociálně slabých rodin a i děti z těchto znevýhodněných podmínek navštěvují naše oddíly. Za 20 let působení naší PS Dravci jsme si už získali dobré jméno. Díky dotacím na pravidelnou činnost od Magistrátu města Ústí nad Labem, dotacím na letní tábory od Krajského úřadu a grantům na ekologii od PEPCO pořádáme akce za minimální cenu. A tak se našich víkendových akcí mohou zúčastnit i děti, které by jinak zůstaly doma, protože jet s oddílem stanovat nebo na podzimní prázdniny, je nad finanční možnosti jejich rodičů.

Šárka Zeusová, PS Dravci, Ústí nad Labem

Vzhledem k tomu, že se naše pionýrská klubovna nachází v sociálně vyloučené lokalitě – v pevnostním městě Josefově, je na místě, že se sem tam mezi našimi členy objeví dítě ze sociálně slabé rodiny. Dříve jsme úzce spolupracovali s městem a snažili se pomocí získaných financí děti z „problémových“ rodin co nejvíce zapojit do naší činnosti. Problém však byl v pravidelnosti. Děti přišly jednou, podruhé neměly čas, potřetí je přivedly terénní pracovnice, které

na ně náhodou narazily na ulici, a když se dostatečně oteplilo, už jsme je neviděli. Dozvěděli jsme se, že na nějakou celoroční činnost tyto děti nejsou stavěné, přijdou na soutěž, když nás potkají ve městě, tak se k nám třeba i přidají, ale víc po nich vlastně ani chtít nemáme. A tak jsme zvolili jiný směr. Místo této cesty se snažíme finančně i materiálně udržet v oddíle děti, které sice nepatří mezi národnostní menšiny, ale do kolonky „sociálně znevýhodněné“ bez problému zapadnou a hlavně – jsou vděčné za to, že se mají pravidelně kam vracet.

Ivana Vejvodová, PS Za Vodou, sociálně vyloučená lokalita Josefov

V Ještěři čerpáme nejen dotace od územních samosprávných celků, jako je město Ostrava, Městský obvod Svinov či Moravskoslezský kraj. Finance získáváme i z grantových výzev, které vyhlašují takřka všechny větší společnosti. Letos se nám podařilo získat granty od společností Hyundai Motor Manufacturing Czech, městnanecký grant od společnosti ČEZ, firmy Pepco či společnosti Tesco, které má svůj grantový program Vy rozhodujete, my pomáháme. Dle toho, na co svůj projekt napíšete, pak můžete financovat například opravy stanů, obnovu vybavení či různé víkendovky s dětmi. Přidanou hodnotou je určitě také, pokud se, jako je tomu například v rámci výzev společnosti Tesco, podílí na hlasování pro projekt celá komunita. Můžete pak získat nové příznivce, členy nebo také sponzory.

Aleš Ovesný,

Pionýrská skupina Ještěř, Ostrava

S vedoucími jsme se v roce 2017 rozhodli, že náš další letní tábor bude expedice do zahraničí. Jako cílové země jsme vybrali Slovinsko a Chorvatsko. Co nás k tomu vedlo?

Na začátku byl sen. V roce 2005 jsme se poprvé (a zatím naposledy) vydali na zahraniční tábor. My – dnešní vedoucí – jsme tam byli jako děti, mnozí z nás do oddílů tehdy ještě nechodili. Byl to pro nás všechny jedinečný zážitek, který jsme chtěli dopřát i „naším“ dětem.

O zahraniční expedici jsme se rozhodli v listopadu předchozího roku, zmeškali jsme tak možnost požádat o dotaci u města Brna. Vzhledem k tomu, že plánované výdaje akce byly přibližně 400 tisíc, hledali jsme další cesty, jak snížit účastnický poplatek. Nakonec jsme zvolili kampaň na HitHitu, kde se nám podařilo vybrat přes 50 tisíc.

To ale nebylo úplně jednoduché. Nejprve jsme zkoušeli jinou crowdfundingovou platformu, kde náš záměr zamítli. Bylo taky nutné vymyslet motivační text, který jsme na několikrát upravovali, aby prošel. Další věcí jsou odměny pro ty, kdo nám přispějí. Díky tomu, že to pro nás byl vlastně tábor, mohli jsme nabídnout například táborové tričko nebo pohled z cest. Jednou z odměn byla také organizace dětského dne, čehož využila jedna brněnská firma.

Celkově to pro nás byla velká zkušenost a také zodpovědnost, přece jen to nebyla dotace od města, ale příspěvky konkrétních lidí, kteří nám pomohli z vlastní vůle.

Víta Ondráček, 10. PTO Severka, Brno

ROVNOST PŘÍLEŽITOSTÍ

Kůň, koza, pes, opice, zajíc a želva se chtějí dostat na prestižní školu pro nejlepší zvířata na světě. Ředitel této školy jim oznamuje: „A nyní, aby byl výběr férový, musíte všichni projít stejnou zkouškou: Prosím, vyšplhejte na strom.“ Je ředitel opravdu férový? Dává všem zvířatům rovnou příležitost?

Odpověď je možná složitější, než se na první pohled zdá. Ředitel dal zvířatům stejnou příležitost, tedy všechna zvířata – nezávisle na svých schopnostech, dovednostech, vzezření a talentech – mají před sebou stejný úkol. Vybere ředitel tímto způsobem nejlepší zvíře na světě? To záleží, jak nejlepší zvíře na světě definujeme. Pokud je podle nás a podle ředitele nejlepším zvířetem to, které dokáže nejrychleji vyšplhat na strom, pak jistě. Pokud má ale nejlepší zvíře na světě jiné vlastnosti, pak by bylo potřeba zdůvodnit, proč je zrovna šplhání na strom důležitým předpokladem k tomu stát se nejlepším zvířetem. Je požadavek ředitele férový? To nikoliv. Férový by byl, pokud by zvířata dostala rovnou příležitost.

Rovné příležitosti jsou velkým tématem dnešního světa. A někdy se zdá, že jsou nedostižným cílem. Každý z nás má ale možnost zamyslet se nad tím, zda – například ve svém oddíle – poskytuje dětem rovné příležitosti.

JAK TO MÁME V ODDÍLECH?

Obvyklým způsobem, jak se k dětem vztahujeme, je stejný přístup ke každému. A v některých případech je to tak skutečně vhodné – nechceme žádnému dítěti nadřizovat. Pokud se na problematiku ovšem podíváme z jiného úhlu pohledu, pak stejný přístup ke každému nemusí být férový, pokud zohledníme, že každé dítě má jiné předpoklady. Klasický přístup, kdy ke každému dítěti přistupujeme stejně, předpokládá, že každý bude těžit stejně ze stejné míry podpory. To ale bohužel

neznamená, že uplatňujeme rovnou příležitost. Je totiž dost dobře možné, že daná míra podpory některému dítěti zkrátka stačit nebude.

Proměna nastává ve chvíli, kdy každý dostává takovou podporu, jakou potřebuje, takže lidé jsou si rovni ve výsledku, jakého mohou dosáhnout. V praxi tento přístup možná znáte ze školství, kde děti, které to potřebují, mají k dispozici asistenta či různá podpůrná opatření. Ještě jinou variantou pak je, pokud se snažíme odstranit bariéry, které nerovnost zapřičiňují. V tomto ideálním případě bychom se k dětem mohli chovat opravdu stejně, protože překážky, které rozdíl v rovných příležitostech zapřičiňují, tu zkrátka nejsou.

KOMUNIKACE JE NUTNOST

Druhu stránkou věci je, jak vyrovnávání příležitostí vysvětlíme ostatním dětem. Některé z nich se totiž mohou tím, že druhý má „zvýhodněné podmínky“, samy cítit diskriminované, mohou cítit nespravedlnost, hněv a vztek, může se jim zdát, že na nich nezáleží stejně jako na dětech znevýhodněných. Naším cílem by tak mělo být dětem předat myšlenku rovných příležitostí. Trpělivě a opakovaně jim vysvětlovat, že když mluvíme o férovosti, znamená to, že máme na začátku všichni stejné vnější podmínky.

NÁMĚT NA ZÁVĚR

Dost bylo kázání. Pokud se právě teď zamýšlíte nad tím, jak se právě vy vztahujete k dětem ve své družince nebo v oddíle, cíli článku bylo učiněno za dost. Přijít na to, zda sami dětem nabízíte rovné příležitosti, není jednoduché. A už vůbec není jednoduché si připustit, že to neděláme. A ještě náročnější je přijít na to, jak to tedy začít dělat – a jak sobě i dětem vysvětlit, že rovná příležitost nám někdy může připadat nefér, zvláště pokud se sami nacházíme v privilegované skupině. Jedním ze zdrojů inspirace, který osobně považuji za nesmírně povedený, ne-li dokonce nejlepší dostupný v českém jazyce, jsou materiály, které zdarma poskytuje Člověk v tísni.

Na jejich stránkách v sekci Vzdělávací program najdete téměř pět desítek programů rozčleněných podle věku dětí, z nichž velká část vás může inspirovat k tomu, jak s tématem rovných příležitostí ve své družince nakládat a jak je postupně, po malých krůčcích, ale zato účinně a efektivně začít zařazovat mezi své aktivity. Protože každý krok směrem k rovným příležitostem má smysl.

Tamara Valešová Kunčarová
www.zittadyated.cz

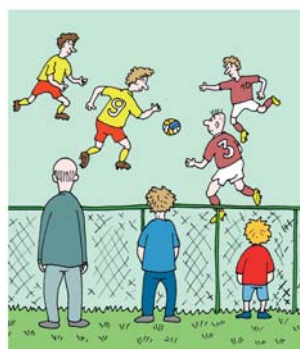
CO JE LEPŠÍ?

DÁT VŠEM STEJNOU PODPORU.

DÁT KAŽDÉMU PODPORU, JAKOU POTŘEBUJE.

NEBO ODSTRANIT BARIÉRU ZPŮSOBUJÍCÍ NEROVNOST?

NA KUS ŘEČI S ALEŠEM SEDLÁČKEM

S předsedou České rady dětí a mládeže jsme se bavili například o tom, jak se ve spolcích během září rozbíhá činnost, co dalšího je v posledních dnech v ČRDM aktuální, a dostali jsme se i k tématu rovných příležitostí.

Po letních prázdninách jsme rovnýma nohama skočili zpátky do podivné doby doporučení, omezení nebo dokonce zákazů. Jak se s tím spolky vyrovnávají? Rozbíhá se činnost?

Když zmiňuješ letní prázdniny, tak jsme dělali takové šetření, jak vlastně dopadly tábory, a nakonec se nepotvrdily naše obavy. Někde byl pokles, jinde zase nárůst nebo trochu jiný typ aktivit, ale celkově byly počty táborů i jejich účastníků podobné jako loni.

No a co se rozjezdu činnosti týče, tak mi pořád chodí požadavky, abychom vyjednali nějakou regulaci přímo pro náš typ aktivit, ale já se tomu usilovně bráním. Naše činnost není nijak zákonem definovaná, proto se na ní jakákoli regulace těžko váže. Takže třeba vyjde pravidlo pro školy, že nemusí ve třídách dodržovat rozestupy, a hned mi lidi píší, že to chtějí v klubovnách taky. Pak ale školám zakázají akce o víkendech, a zase mi píší, že tohle ale nechťejí. Všechno se to tak rychle mění, že než bychom si definovali nějakou úpravu, která by postihla všechny druhy naší činnosti, okolní situace už bude zase úplně jiná. Proto pořád říkám, držme se obecné regulace a hledejme paralely, které umíme vysvětlit a stojíme si za nimi. Například pokud je možné být ubytovaný v hotelu a spát bez roušky, totéž by mělo být možné třeba v chatce nebo stanu. Jiná věc je spaní ve třídě, kde by jich bylo třicet. A tohle už musí každý vedoucí vyhodnotit sám, žádná regulace nepostihne úplně všechno. Navíc každý přesný předpis může způsobit drobné křivdy, jako když při táborech mi někteří psali, jak měli skvěle ošetřená

všechna mimořádná opatření, roušky, štíty, dezinfekci, ale dostali od hygieny pokutu, protože měli třeba o dva kohoutky na mytí méně, než říká vyhláška. Proto jsem pro volnější pravidla, která umožní organizacím a vedoucím uvážit konkrétní podmínky na jejich akcích.

A co ostatní spolky a jejich aktivity, spíš se rozbíhají, nebo naopak vyčkávají? Jde to nějak celkově shrnout?

Podle toho, co my víme, tak spolky se rozjíždějí, schůzky se konají. Maximum aktivit se přesouvá ven, což teď naštěstí počasí umožňuje. Plánují se akce třeba na podzimní prázdniny, i když v organizacích je cítit nejistota. Mají zamluvené ubytování, koupené jízdenky... Hledají se záložní řešení. Já mám třeba s oddílem naplánované putování v Nízkých Tatrách, no a když nebude možné jet na Slovensko, vy-

něco smysluplného. Když publikují výroční zprávy a celkově jsou transparentní.

Je i řada příkladů, kdy organizace vycházejí naproti různým ohroženým skupinám. Tradiční příklad je třeba oddíl neslyšících v Junáku nebo tomíci z Hronova, kde je stacionář pro postižené, a oni je berou na vodu, do bazénu. A samozřejmě se tím sociálně posouvají i ty ostatní děti z oddílů. Na poslední ceně Přístav zazněl krásný příklad nevidomého kluka, který chodí do běžného oddílu, a jeho tatínek říkal, že mu to dalo úplně nejvíc, pozvedlo sebevědomí, dodalo odvalu.

V ČRDM je i řada organizací, které jsou na tuhle oblast přímo zaměřené, abych zmínil několik příkladů, tak třeba Letní dům se věnuje dětem z dětských domovů, Kolpingovo dílo například pomáhá lidem se závislostí, Život trochu jinak na svých akcích propojuje lidi s postižením a bez

JSEM PRO VOLNĚJŠÍ PRAVIDLA, KTERÁ UMOŽNÍ ORGANIZACÍM A VEDOUČÍM UVÁŽIT KONKRÉTNÍ PODMÍNKY NA JEJICH AKCÍCH.

stoupíme dřív a budeme na Moravě. Jako krajní alternativu vidím různé elektronické nástroje. Z organizací, kde to zkoušeli, je odezva vesměs taková, že to sice nějak zafungovalo, je to lepší než nic, ale nedá se na tom dlouhodobě stavět, osobní setkávání se tím nedá nahradit.

V tomhle vydání se věnujeme také tématu rovných příležitostí, tak se chci zeptat na nějaké zajímavé příklady, co v těchto širokých oblastech spolky ČRDM dělají.

Vlastně není třeba hledat speciální příklady. Činnost spolků našeho typu je cenově nedostupnější a některé rodiny si jiné aktivity prostě nemůžou dovolit. Toho organizace samozřejmě dosahují dobrovolnou prací a využíváním různých dotací, grantů, darů. Má to i přidanou hodnotu v prezentaci činnosti, protože ti donátoři samozřejmě chtějí, aby jejich dar byl vidět. A organizace mají lepší pozici, když je každý zná a ví, že skutečně dělají

ně, Harmonie těla a ducha se věnuje dětem s různými druhy postižení anebo také dětem z Klokánků a dětských domovů. Ale to je jen pár příkladů, na adam.cz taky docela často píšeme o podobných aktivitách. Kromě toho se snažím taky být aktivní ve Výboru pro práva dětí, kde se řeší věci jako dětský ombudsman, práva dětí v ústavní péči a další.

ptal se Jakub

kráceno, celý rozhovor včetně části věnované aktualitám v ČRDM najdete v elektronické Mozaice (mozaika.pionyr.cz)

SKRYTÉ MYŠLENKY JAK

V minulém čísle jste, čtenáři, mohli číst úvod k seriálku o „pionýru výchovy“. Cílem je nabídnout různé pohledy na tuhle výjimečnou osobnost. Nezřídka je k podobným lidem přístupováno s pietou až přehnanou. Mé předsevzetí proto je možná osobnost JAK i trochu demytizovat.

Je nepochybné, že šlo o nevšední osobnost, už jen pro schopnost překonávat strážně života – jako dítě přišel o rodiče (patrně při epidemii moru), jako mladému muži mu zemřela manželka, přišel i o děti (později ztratil i druhou ženu), byl donucen opustit vlast, kterou miloval, a při požárech ztratil i výsledky své práce – shořely mu rukopisy jeho děl, včetně Česko-latinského slovníku, na němž pracoval prakticky celý život a považoval ho za své stěžejní dílo.

Odhaduji, že není mnoho lidí, kteří překonali podobná životní trápení.

Byl nesmírně činorodý. Uměl skládat písně. Vytvořil mapu Moravy, přesněji upravil existující, ale zásadně ji doplnil, zpřesnil. A také choval včely. © Vyznal se ve hvězdách... A tvořil – napsal mnoho pojednání, myšlenkově nesmírně

bohatých. (Budeme se jim ostatně věnovat v dalších dílech.) Sám ho však vnímám jako člověka z masa a kostí, žijícího ovšem neobyčejný život. A jako takový měl jistě – vedle oněch úžasných idejí, jež jistě zaslouží tesat do kamene – úplně běžné myšlenky. To ovšem nikdo neví s jistotou, ale proč v to nedoufat? Dodnes mám schovaný obrázek, který jsem dostal do vínku od jednoho zkušeného kolegy, když jsem po vojně nastoupil na školu...

Skryté myšlenky J. A. Komenského

Martin

ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI JSOU CESTOU K SEBEPOZNÁNÍ

Odkazem Velké francouzské revoluce (1789) je vyjádření základních práv člověka, které se stalo základem naší současné demokracie – formulací zásad, které dnes pokládáme za samozřejmé a nepochybné (rovnost, nedotknutelnost svobody apod.).

Prohlášení práv člověka a občana z 26. 8. 1789 v úvodu stanoví, že „Lidé se rodí a zůstávají svobodnými a rovnými ve svých právech.“ I v ústavním zákoně č. 2/1993 Sb. – Listině základních práv a svobod v čl. I. (věta první) se praví „Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech.“ Rovnost přináší stejná práva (ale i povinnosti). Každý z nás je lidskou bytostí a nemohli jsme nijak ovlivnit, zda, kdy a kde se narodíme, a jaké budeme mít schopnosti – jsme si v tom rovni. Ústavní vyjádření rovnosti přináší do naší činnosti závazek vést naše svěřence jednak k sebeuvědomění subjektivních práv a povinností, jednak k jejich respektování u ostatních. Rubem rovnosti je totiž rozdílnost (ať vrozená nebo získaná), ovšem každý musí být hodnocen nikoliv podle prvoplánové odlišnosti, ale podle skutečného projevu. V tom spočívá rovnost šancí – v možnosti každého uplatnit se ve společnosti a dosáhnout svých práv tak, jak je toho schopen. Každému tedy musíme dát možnost, pokud je to

jenom trochu možné (a není to dotýcnému na újmu), přiměřeně předvídatelným ználostem, věku a rozumové vyspělosti, se podílet na všech činnostech našich družin a oddílů (ve vedení, hrách apod.). Je to

možnost ověřit si, jak schopnosti uplatnit. Výsledkem je sebepoznání, které je návodem, jak s možnostmi, které život dává, naložit.

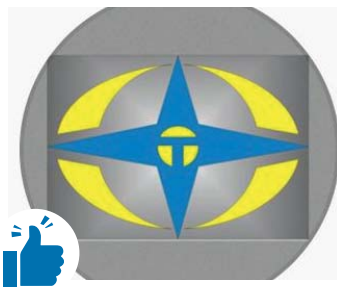
Michal

ilustrace: J. Dostál

PALEC NAHORU!

Přemýšlíte, že začnete využívat Instagram, ale nevíte, jak na to? Nebo už ho máte, ale pořád hledáte nové nápady? Tak se nechte inspirovat například povedeným profilem Pionýrské skupiny Kamarádi cest Okříšky („kamaradicest“).

Namísto původně plánované Malé obsahové konference se v září konala Pionýrská apatyka. Akce sice možná menší ale s podobnou podstatou – dát hlavy dohromady a hledat cesty a řešení. Díky všem, kdo ji pomáhali připravit, i těm, kdo se zúčastnili.

Děkujeme pořadatelům republikových a oblastních akcí (Český Pohár v ringu, Airsoftový víkend, RF Pionýrského Sedmikvítku – Dětská Porta, Divadlo, Tance – a jeho oblastní kola...), kteří do poslední chvíle hledají cesty, jak je alespoň v pozmeněné podobě uskutečnit, ale i těm, kteří už připravené akce museli zrušit.

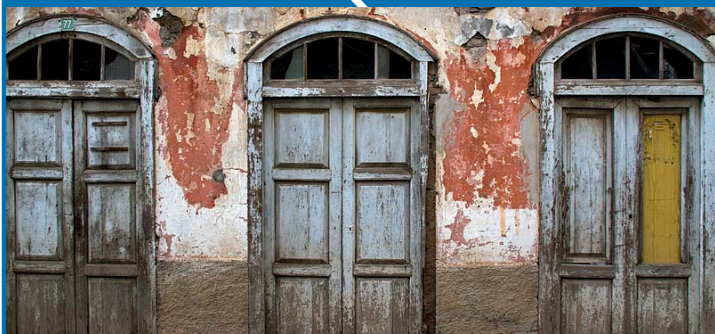

Český den proti rakovině byl letos v mnoha ohledech mimořádný – v neobvyklém termínu, ve dvou dnech, v přísnějším hygienickém režimu... I tak se zapojili dobrovolníci z více než pěti desítek pionýrských skupin. Díky!

KE KAFI

POTRAPTE MOZKOVNY

Odsouzenec na smrt dostane možnost zvolit si způsob svého skonu a možná i šanci vyvážnout živý. Má na výběr tři místnosti a do jedné z nich musí vstoupit. V první šlehají ze stěn, podlahy i stropu plameny. Druhá je plná po zuby ozbrojených zabijáků. Ve třetí jsou lvi, kteří už tři roky nejedli.

Ve které z místností má odsouzenec největší šanci přežít?

VÍTE, CO TO JE?

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

- 2. 10. slaví své 40. narozeniny **Lenka Zuczková** z 3. PS Orlová (Moravskoslezská KO).
- 3. 10. slaví své 55. narozeniny **Alena Šefflová** z PS Švermováček (Středočeská KOP).
- 15. 10. slaví své 85. narozeniny **Jiří Křivánek** z PS Přátelství, Pardubice (Pardubická KOP).
- 24. 10. slaví své 50. narozeniny **Ladislav Mareš** z PS Pacov (KO Kraje Vysočina).

BLAHOPŘEJEME!

Správné odpovědi ze září:

Fotohádanka – detail hmyzího křídla (světlušky)

Logická hádanka – Zapnu dvě světla, jedno po chvíli zhasnu. Když vejdu do vedlejší místnosti, jedna žárovka svítí, druhá je teplá, třetí studená.

**POŠLETE SPRÁVNÉ ODPOVĚDI NA
MOZAIKA@PIONYR.CZ
A ZÍSKÁTE DÁREK Z E-MOŠKY.**

STARTOVACÍ BALÍČEK PRO NOVÉ ČLENY

VAK NA ZÁDA
PLACKA S LOGEM
REFLEXNÍ PÁSKA
LETÁK O PIONÝRU
IDEÁLY DO KAPSY
PROPISKA
BLOK

NOVINKA!

**K OBJEDNÁNÍ
NA EMOŠCE OD
KONCE ŘÍJNA**

